

ภาวะสังคมไทย

Social situation and outlook

2
5
6
5

ไตรมาสสอง ปี 2565

ปีที่ 20 ฉบับที่ 3 เดือนสิงหาคม 2565

ความเคลื่อนไหวทางสังคม

 ตลาดแรงงานในไตรมาสสอง ปี 2565 พุ่งตัวอย่างชัดเจน การจ้างงานขยายตัวได้ดี ชั่วโงมการทำงานปรับตัวดีขึ้นต่อเนื่อง และการว่างงานลดลงต่ำที่สุดในช่วง COVID-19 ทั้งผู้ว่างงานระยะยาว และผู้ว่างงานจบการศึกษาสูง

 หนี้สินครัวเรือนในไตรมาสหนึ่ง ปี 2565 ขยายตัวชะลอลง คุณภาพสินเชื่อยังคงทรงตัว แต่ต้องเฝ้าระวังหนี้เสีย โดยเฉพาะสินเชื่อส่วนบุคคลอื่น สินเชื่อบัตรเครดิต และสินเชื่อเพื่อยานยนต์

 การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้นจากโรคที่มากับฤดูฝน อีกทั้งยังต้องจับตาการใช้กัญชาที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ รวมถึงการแพร่ระบาดของโรคฝีดาษลิง และยังคงกำชับประชาชนให้ป้องกันตนเองจาก COVID-19 อย่างต่อเนื่อง

 คดีอาญาโดยรวมลดลง แต่ยังคงดูแลบุตรหลานในการใช้โซเชียลมีเดีย ที่อาจถูกล่อลวงให้ส่งภาพหรือคลิปที่ไม่เหมาะสมให้กับกลุ่มมิจฉาชีพนำไปแสวงหาประโยชน์ อุบัติเหตุจากรถทางบกและจำนวนผู้เสียชีวิตลดลง เพื่อความปลอดภัยของเด็กเล็กในระหว่างการเดินทางบนท้องถนน ควรจัดให้เด็กนั่งที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็ก ซึ่งจะเป็นการสร้างสังคมปลอดภัยในขณะเดินทาง

สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

 รู้จักรู้ทันผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร : แนวโน้มการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับผลิตภัณฑ์ในท้องตลาดมีความหลากหลาย ผู้บริโภคจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการบริโภคหรือการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

 พฤติกรรมการลงทุนของคนรุ่นใหม่ในตลาด Cryptocurrency : กระแสการลงทุนในคริปโตฯ ได้รับความสนใจมากขึ้น แต่กระนั้นพฤติกรรมและทัศนคติการลงทุนของคนรุ่นใหม่ยังอาจทำให้เกิดความสูญเสีย เนื่องจากตลาดคริปโตฯ ยังมีหลายปัจจัยที่ต้องระมัดระวัง และต้องศึกษาให้รอบคอบก่อนตัดสินใจลงทุน

 การทำงานของผู้สูงอายุตอนต้น กลุ่มที่ต้องให้ความสำคัญ และประเด็นที่ต้องคำนึงถึง : ผู้สูงอายุตอนต้นเป็นกลุ่มที่มีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานเมื่อเทียบกับผู้สูงอายุในวัยอื่น โดยเฉพาะกลุ่มที่มีการศึกษาสูง ซึ่งการส่งเสริมการทำงานในกลุ่มดังกล่าว จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้สูงอายุมีชีวิตที่ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้

บทความเรื่อง “วิกฤตความมั่นคงทางด้านอาหาร : มาตรการและแนวทางยกระดับให้ไทยมีความมั่นคงอย่างยั่งยืน ”

แม้ประเทศไทยจะมีความอุดมสมบูรณ์ด้านอาหารค่อนข้างมาก แต่ไทยยังมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญหลายประการ อาทิ การเข้าถึงอาหารที่มีคุณภาพและเพียงพอของกลุ่มผู้มีรายได้น้อยหรือผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ปัญหาการผลิตอาหารที่ไม่ปลอดภัย รวมถึงความรู้ด้านโภชนาการและพฤติกรรมบริโภคอาหารไม่เหมาะสม ซึ่งเป็นความท้าทายและข้อจำกัด ที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านอาหารของไทยในอนาคต

ความเคลื่อนไหวทางสังคม

อัตราการว่างงาน 	1.37% 	สถานการณ์แรงงานปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง การจ้างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 อัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 1.37 ลดลงต่ำที่สุดในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทั้งการว่างงานของผู้ที่เคยทำงานมาก่อน และผู้จบการศึกษาใหม่ เช่นเดียวกับการว่างงานระยะยาวที่ปรับตัวลดลง
หนี้สินครัวเรือน 	3.6% 	หนี้สินครัวเรือน ณ ไตรมาสหนึ่ง ปี 2565 ขยายตัวร้อยละ 3.6 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 89.2 ต่อ GDP ขณะที่คุณภาพสินเชื่อทรงตัว แต่ต้องเฝ้าระวังหนี้เสีย โดยเฉพาะสินเชื่อส่วนบุคคลอื่น สินเชื่อบัตรเครดิต และสินเชื่อเพื่อยานยนต์ รวมถึงต้องติดตามผลกระทบจากค่าครองชีพและอัตราดอกเบี้ยที่มีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้นซึ่งอาจจะกระทบต่อลูกหนี้
สุขภาพและการเจ็บป่วย 	50.6% 	การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้นร้อยละ 50.6 จากโรคที่มากับฤดูฝน นอกจากนี้ยังต้องเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากการใช้กัญชาที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคฝีดาษลิง และกำชับประชาชนถึงความสำคัญของมาตรการป้องกันโรค COVID-19 ส่วนบุคคล
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ย 	1.0% 	การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนที่ร้อยละ 1.0 และต้องให้ความสำคัญในการกำกับดูแลเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รูปแบบใหม่เพื่อป้องกันการเกิดนักดื่มหน้าใหม่และไม่ให้เยาวชนเข้าถึงได้ง่ายจนอาจมีการดื่มที่ไม่เหมาะสม
คดีอาญา 	22.3% 	คดีอาญาโดยรวมลดลง ร้อยละ 22.3 โดยคดีชีวิต ร่างกาย และเพศลดลงร้อยละ 9.8 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ลดลงร้อยละ 5.0 และคดียาเสพติดลดลงร้อยละ 24.3 แต่ยังคงต้องเฝ้าดูแลบุตรหลานในการใช้โซเชียลมีเดียที่อาจถูกกลุ่มมิจฉาชีพล่อลวงให้ส่งภาพหรือคลิปที่ไม่เหมาะสมไปแสวงหาประโยชน์
อุบัติเหตุจราจร 	27.4% 	อุบัติเหตุจราจรทางบกลดลงร้อยละ 27.4 จำนวนผู้เสียชีวิตลดลงร้อยละ 16.3 สาเหตุอันดับต้นจากการขับรถตัดหน้ากระชั้นชิด ทั้งนี้ การจัดที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กในระหว่างการเดินทางบนท้องถนน สามารถลดการตายในเด็กได้ ซึ่งควรมีมาตรการสนับสนุนการเข้าถึง โดยเฉพาะในกลุ่มครัวเรือนรายได้น้อย

1. สถานการณ์ด้านแรงงาน

สถานการณ์ด้านแรงงานไตรมาสสอง ปี 2565 ปรับตัวดีขึ้นใกล้เคียงกับช่วงก่อนการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยการจ้างงาน และชั่วโมงการทำงานปรับตัวดีขึ้น ขณะที่อัตราการว่างงานลดลงต่อเนื่อง สะท้อนการฟื้นตัวของตลาดแรงงานอย่างชัดเจน

สถานการณ์แรงงานไตรมาสสอง ปี 2565 ปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยผู้มีงานทำมีจำนวนทั้งสิ้น 39.0 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 3.1 สูงที่สุดนับตั้งแต่มีการแพร่ระบาดของ COVID-19 สะท้อนการฟื้นตัวของตลาดแรงงานตามภาวะเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้น โดยสาขานอกภาคเกษตรกรรม มีการจ้างงาน 27.4 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 4.9 จากปีก่อน โดยเฉพาะสาขาการผลิต สาขาขนส่ง/ขายปลีก และสาขาการขนส่ง/เก็บสินค้า ขยายตัวได้ร้อยละ 6.1 12.1 และ 4.9 ตามลำดับ จากการบริโภคและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น สำหรับสาขาที่มีการจ้างงานลดลง ได้แก่ สาขาก่อสร้าง สาขาโรงแรม/ภัตตาคาร โดยการจ้างงานหดตัวร้อยละ 5.4 และ 2.6 ตามลำดับ ซึ่งการจ้างงานที่ชะลอตัวในสาขาการก่อสร้าง เนื่องจากความกังวลจากภาวะเศรษฐกิจที่แม้จะปรับตัวดีขึ้นแต่ยังมีความไม่แน่นอนสูง ประกอบกับราคาวัสดุก่อสร้างที่ปรับตัวสูงขึ้นทำให้ค่าใช้จ่าย

ตาราง 1 ผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากร

	จำนวน (หน่วย: ล้านคน)								การเปลี่ยนแปลง (%YOY)							
	2563		2564				2565		2563		2564				2565	
	ปี	ปี	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	ปี	ปี	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
กำลังแรงงานรวม	38.5	38.7	38.8	38.8	38.6	38.6	39.6	39.8	1.0	0.4	1.5	1.6	-0.2	-1.2	2.3	2.5
1. ผู้มีงานทำ	37.7	37.8	37.6	37.8	37.7	37.9	38.7	39.0	0.2	0.2	0.4	2.0	-0.6	-1.0	3.0	3.1
1.1 ภาคเกษตร	11.8	12.0	11.1	11.7	12.7	12.6	11.4	11.7	-0.1	1.8	2.8	2.4	1.0	1.3	3.0	-0.8
1.2 นอกภาคเกษตร	25.9	25.7	26.5	26.1	25.0	25.3	27.3	27.4	0.3	-0.6	-0.6	1.8	-1.3	-2.1	3.0	4.9
- อุตสาหกรรมการผลิต	6.0	5.9	6.1	5.9	5.9	5.8	6.3	6.2	-2.4	-0.9	-2.2	-2.2	2.1	-1.2	2.6	6.1
- ก่อสร้าง	2.2	2.2	2.4	2.3	2.0	2.1	2.4	2.2	1.9	-1.1	4.5	5.1	-7.3	-6.9	-1.1	-5.4
- ค้าส่ง/ค้าปลีก	6.3	6.3	6.3	6.1	6.3	6.4	6.6	6.9	0.5	-0.4	-1.0	-1.4	0.2	0.7	5.8	12.1
- โรงแรม ภัตตาคาร	2.9	2.8	2.9	2.9	2.6	2.7	2.9	2.9	0.7	-3.1	-0.2	5.4	-9.3	-7.9	-1.1	-2.6
- การขนส่ง/เก็บสินค้า	1.3	1.4	1.3	1.4	1.4	1.3	1.5	1.5	1.9	2.7	-0.4	7.1	4.6	-0.4	16.2	4.9
- อื่น ๆ	7.2	7.2	7.5	7.4	6.9	7.0	7.6	7.8	1.5	0.1	-0.6	4.7	-1.6	-1.9	1.7	4.3
2. จำนวนผู้ว่างงาน*	0.65	0.75	0.76	0.73	0.87	0.63	0.61	0.55	74.4	14.9	92.1	-1.8	18.4	-13.1	-19.8	-25.3
อัตราการว่างงาน (%)	1.69	1.93	1.96	1.89	2.25	1.64	1.53	1.37								
3. กำลังแรงงานรอฤดูกาล	0.2	0.2	0.4	0.2	0.1	0.1	0.3	0.2	11.5	-6.1	10.0	-35.3	5.3	41.8	-28.3	-8.1
4. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (เอกชน)	43.2	44.4	42.8	45.2	43.9	45.6	43.8	46.1	-5.7	2.8	0.0	12.4	-0.6	0.3	2.4	1.9
5. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (รวม)	40.8	40.9	40.1	41.6	40.2	41.7	40.8	42.3	-4.6	0.3	-1.8	8.8	-3.5	-1.9	1.9	1.9
5.1 ผู้ทำงานน้อยกว่า 10 ชม.**	1.2	1.0	1.1	0.9	1.1	0.7	1.0	0.7	135.0	-21.4	17.6	-66.3	76.1	27.1	-14.0	-28.2
- ต้องการทำงานเพิ่ม	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3	0.1	0.1	0.1	259.5	9.1	193.1	-51.9	90.1	-8.2	-54.6	-68.8
- ไม่ต้องการทำงานเพิ่ม	1.1	0.8	0.9	0.8	0.8	0.6	0.9	0.6	121.8	-26.6	2.7	-68.6	71.8	37.1	-4.2	-18.5
5.2 ผู้ทำงานต่ำระดับ***	0.5	0.6	0.7	0.5	0.8	0.4	0.3	0.3	94.4	20.4	129.1	-33.4	76.0	-14.1	-51.0	-43.8
5.3 ผู้ทำงาน 40 ชม. ขึ้นไป	24.9	24.8	23.6	25.7	24.1	26.0	25.2	27.4	-6.7	-0.3	-3.3	13.7	-6.5	-3.5	6.9	6.7
5.4 ผู้ทำงาน 50 ชม. ขึ้นไป	5.6	5.5	5.7	6.0	4.7	5.6	5.7	6.3	-17.1	-2.0	-3.0	32.2	-16.4	-12.5	0.0	5.5
6. จำนวนผู้ว่างงานแฝง****	0.4	0.4	0.6	0.4	0.3	0.2	0.4	0.3	63.5	0.9	40.2	-44.0	65.1	9.6	-37.4	-35.4
อัตราการว่างงานแฝง (%)	1.0	1.0	1.6	1.1	0.9	0.6	1.0	0.7								

หมายเหตุ: ข้อมูลตั้งแต่ไตรมาสหนึ่ง ปี 2565 มีการปรับค่าตัวหนักโดยใช้ข้อมูลประมาณการประชากรชุดใหม่

* ผู้ที่ไม่ได้ทำงานและไม่มีงานประจำแต่หางาน สมัครงานหรือรอการบรรจุงาน และผู้ที่ไม่ได้หางานทำแต่พร้อมจะทำงานในระหว่าง 30 วัน ก่อนวันสัมภาษณ์

** นับรวมผู้ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

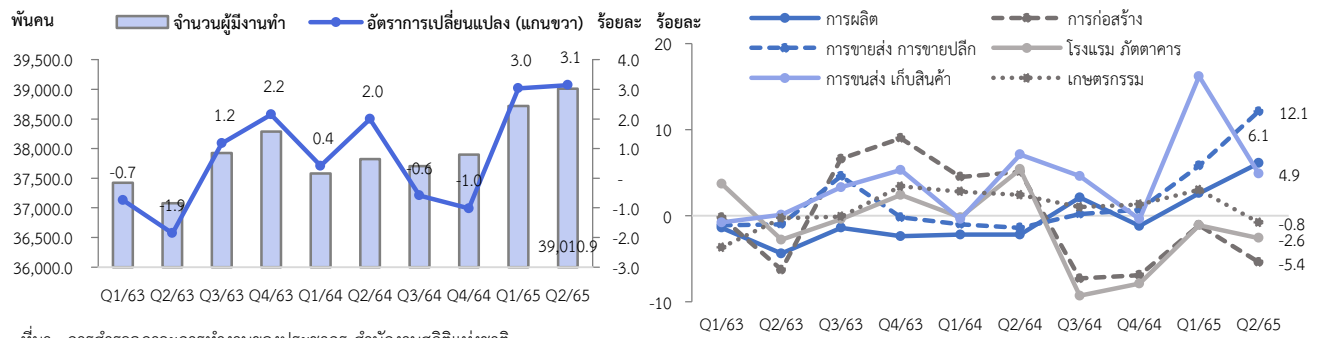
*** ผู้ทำงานต่ำระดับ คือ ผู้ที่ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการทำงานเพิ่ม (นับรวมผู้ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์)

**** ผู้ว่างงานแฝง คือ ผู้ที่ทำงานน้อยกว่า 10 ชม./สัปดาห์ และต้องการทำงานเพิ่ม และผู้รอฤดูกาล

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในการก่อสร้างเพิ่มขึ้น ขณะที่สาขาโรงแรม/ภัตตาคาร การจ้างงานปรับตัวลดลง เนื่องจากภาคการท่องเที่ยวยังอยู่ในช่วงเริ่มฟื้นตัว นักท่องเที่ยวต่างชาติยังไม่เดินทางเข้ามาในประเทศเท่าช่วงก่อนการแพร่ระบาดฯ จากข้อมูลในไตรมาสสอง ปี 2565 พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติมีจำนวน 1.6 ล้านคน ในขณะที่ช่วงก่อนการแพร่ระบาดฯ นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาในประเทศสูงถึง 9 ล้านคน ขณะที่ ภาคเกษตรกรรมมีการจ้างงาน 11.7 ล้านคน ลดลงร้อยละ 0.8 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากเกษตรกรรมกลับไปทำงานในสาขาเดิมตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

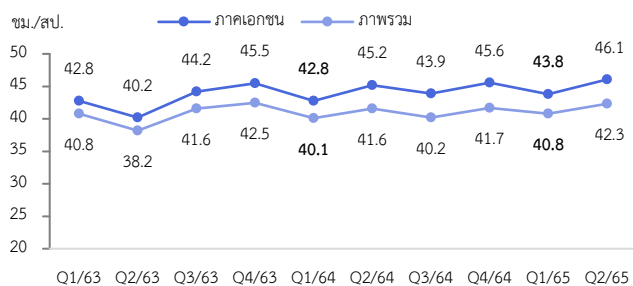
แผนภาพ 1 การจ้างงานและอัตราการเปลี่ยนแปลง และอัตราการเปลี่ยนแปลงการจ้างงานรายสาขา

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

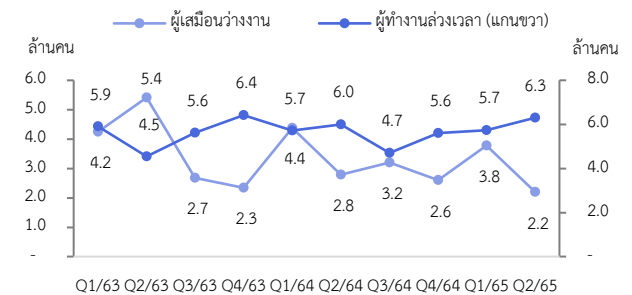
ชั่วโมงการทำงานปรับตัวดีขึ้นใกล้เคียงกับช่วงปกติ โดยชั่วโมงการทำงานภาพรวมและภาคเอกชนอยู่ที่ 42.3 และ 46.1 ชั่วโมง/สัปดาห์ เพิ่มขึ้นต่อเนื่องจาก 2 ไตรมาสที่ผ่านมา และใกล้เคียงกับช่วงเดียวกันของปี 2562 ที่เป็นช่วงก่อนการแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งเป็นผลมาจากเศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัว และการส่งออกดีขึ้น สอดคล้องกับจำนวนผู้เสมือนว่างงาน¹ ที่ปรับตัวลดลงจาก 2.8 ล้านคนในไตรมาสสอง ปี 2564 เหลือ 2.2 ล้านคน ในปัจจุบัน แรงงานต่ำระดับลดลงร้อยละ 43.8 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ต่ำที่สุดตั้งแต่การแพร่ระบาดของ COVID-19 และผู้ทำงานล่วงเวลา (ทำงานมากกว่า 50 ชั่วโมง/สัปดาห์) 6.3 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.5 จากไตรมาสเดียวกันของปีที่แล้ว

แผนภาพ 2 ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ย

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 3 จำนวนผู้เสมือนว่างงานและผู้ทำงานล่วงเวลา

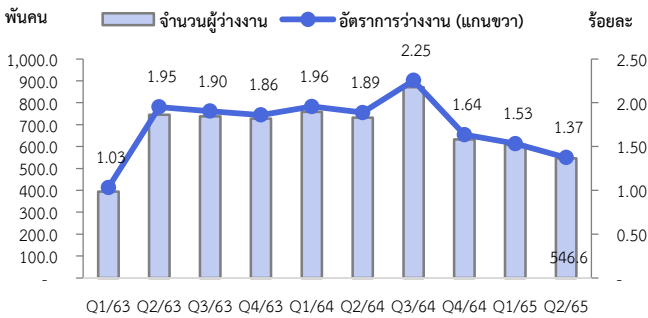

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

อัตราการว่างงานในไตรมาสสองปี 2565 ลดลงต่ำที่สุดตั้งแต่มีการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยมีผู้ว่างงานจำนวน 5.5 แสนคน คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 1.37 ลดลงทั้งผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อน และไม่เคยทำงานมาก่อนร้อยละ 36.8 และ 8.2 ตามลำดับ ขณะเดียวกันการว่างงานยังปรับตัวดีขึ้นในทุกกลุ่ม โดยผู้ว่างงานระยะยาว (ผู้ว่างงานนานกว่า 1 ปี) มีจำนวน 1.5 แสนคน ลดลงร้อยละ 1.2 จากไตรมาสสอง ปี 2564 การว่างงานตามระดับการศึกษาลดลงในทุกระดับการศึกษา และอัตราการว่างงานในระบบ อยู่ที่ร้อยละ 2.17 ลดลงจากร้อยละ 2.77 จากปีช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

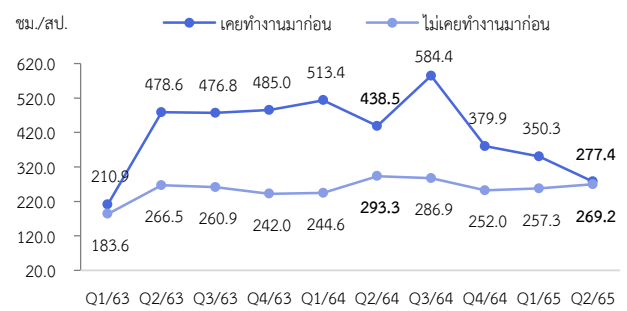
¹ ผู้เสมือนว่างงานหมายถึง ผู้ที่ทำงาน 0 – 20 ชั่วโมง/สัปดาห์ ในภาคเกษตรกรรม และ 0 – 24 ชั่วโมง/สัปดาห์ นอกภาคเกษตรกรรม

แผนภาพ 4 จำนวนผู้ว่างงานและอัตราการว่างงาน

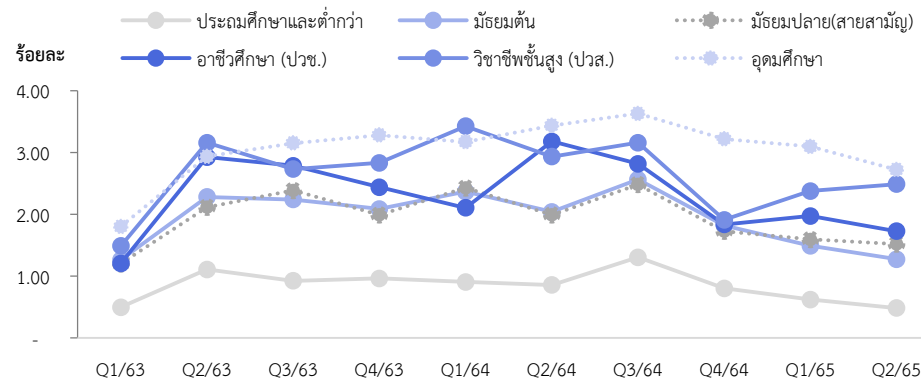
ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 5 ผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อนและไม่เคยทำงานมาก่อน

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพ 6 อัตราการว่างงานตามระดับการศึกษา

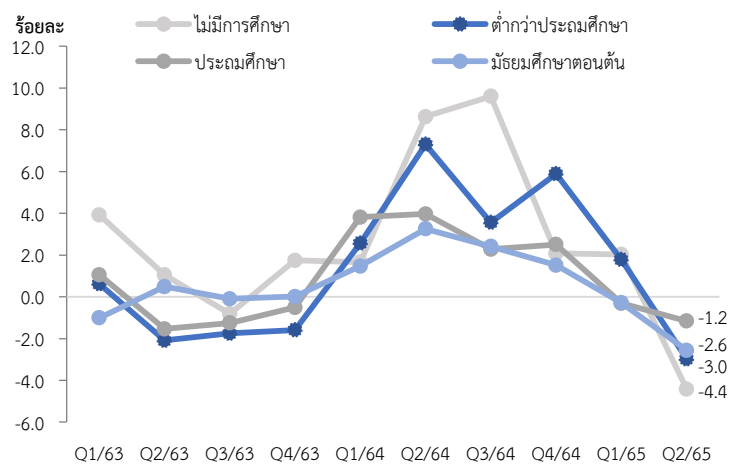

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ประเด็นด้านแรงงานที่ต้องให้ความสำคัญในระยะต่อไป ได้แก่

1. ผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อต่อแรงงาน จากภาวะค่าครองชีพที่ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอัตราเงินเฟ้อสูงถึงร้อยละ 6.5 ในไตรมาสสอง ปี 2565 ประกอบกับเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของแรงงาน โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานผู้ประกอบอาชีพอิสระและลูกจ้างแรงงานทักษะต่ำซึ่งรายได้ยังไม่ฟื้นตัวนัก โดยค่าจ้างที่แท้จริงของแรงงานทักษะต่ำในภาคเอกชนปรับตัวลดลง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันรัฐบาลมีมาตรการช่วยเหลือค่าครองชีพของประชาชน ได้แก่ มาตรการลดค่าไฟฟ้า และมาตรการลดค่าน้ำประปา สำหรับผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และอยู่ระหว่างการจัดทำโครงการคนละครึ่งระยะที่ 5 นอกจากนี้ คณะกรรมการค่าจ้างอยู่ระหว่างการพิจารณาการปรับค่าจ้างขั้นต่ำ ซึ่งอาจช่วยบรรเทาภาระค่าครองชีพให้กับแรงงานจากราคาสินค้าที่ปรับตัวเพิ่มขึ้นได้บ้าง

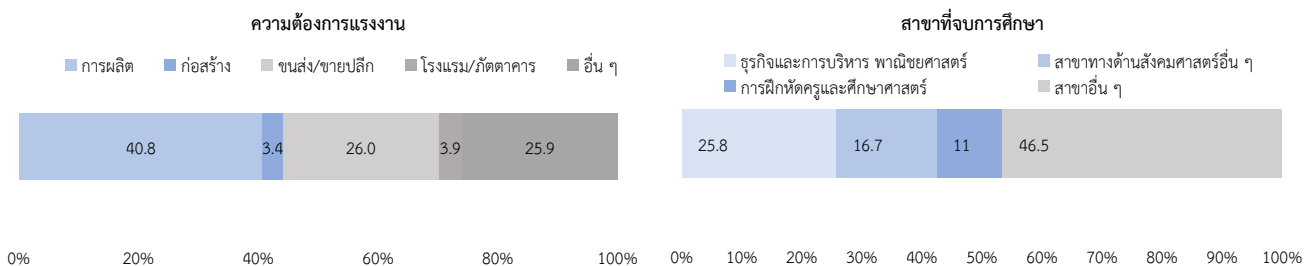
แผนภาพ 7 อัตราการเปลี่ยนแปลงค่าจ้างที่แท้จริงภาคเอกชน

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ และข้อมูลดัชนีผู้บริโภค กระทรวงพาณิชย์

2. **การขาดแคลนแรงงาน** จากภาวะเศรษฐกิจที่กำลังฟื้นตัวทำให้ความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น และเริ่มมีปัญหาการขาดแคลนแรงงาน แบ่งเป็น (1) การขาดแคลนแรงงานทักษะปานกลาง-สูง ยังคงพบสถานการณ์ความไม่สอดคล้องของทักษะแรงงานและความต้องการ สะท้อนจากความต้องการแรงงานที่ส่วนใหญ่เป็นความต้องการแรงงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต และการประกอบชิ้นส่วน ตามการขยายตัวของการส่งออก โดยในเดือนมิถุนายน 2565 ความต้องการแรงงานกลุ่มดังกล่าวมีสัดส่วนร้อยละ 40.8 ของความต้องการแรงงานทั้งหมด ขณะที่ผู้ว่างงานระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในด้านบริหารธุรกิจ สังคมศาสตร์ และศึกษาศาสตร์ ซึ่งอาจต้องเร่งรัดให้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการ และ (2) การขาดแคลนแรงงานทักษะต่ำ สะท้อนจากจำนวนแรงงานข้ามชาติที่ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าช่วงปกติโดยมีจำนวน 2.2 ล้านคน ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2565 ต่ำกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 ที่เป็นช่วงก่อนการแพร่ระบาดฯ ซึ่งมีจำนวนสูงถึง 3.1 ล้านคน โดยปัจจุบัน กระทรวงแรงงานได้มีการเปิดให้นายจ้าง/สถานประกอบการดำเนินการยื่นบัญชีรายชื่อแจ้งความต้องการจ้างแรงงาน 4 สัญชาติ (กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ และเวียดนาม) เพื่อสามารถอยู่และทำงานได้ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2568 ซึ่งอาจช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้บางส่วน

แผนภาพ 8 สัดส่วนความต้องการแรงงานจำแนกตามอุตสาหกรรม และสาขาของผู้ว่างงานที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา (ร้อยละ)

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ และข้อมูลความต้องการแรงงาน เดือนมิถุนายน 2565 กระทรวงแรงงาน

3. **ปัญหาการหมดไฟในการทำงาน** จากการศึกษาของ เอสเอพี เอสอี (NYSE: SAP) ที่สำรวจ SMEs จำนวน 1,363 แห่ง จาก 8 ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและญี่ปุ่น โดยมี SMEs ในประเทศไทย จำนวน 207 แห่ง ระหว่างปี 2564 - 2565 พบว่า SMEs ไทยกว่าร้อยละ 47 มีพนักงานลาออกมากขึ้นเมื่อเทียบกับ 12 เดือนที่แล้ว ซึ่งให้เห็นถึงสัญญาณของปรากฏการณ์การลาออกครั้งใหญ่ (The great resignation) ซึ่งผลสำรวจของ The Adecco Group ในรายงานเรื่อง Resetting Normal: Defining the New Era of Work 2021 พบว่า พนักงานทั่วโลกมากกว่า 4 ใน 10 มีภาวะหมดไฟ สอดคล้องกับการสำรวจของวิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดลในปี 2562 ที่ทำการสำรวจวัยแรงงานในกรุงเทพฯ จำนวน 1,280 คน และพบว่า ร้อยละ 12 อยู่ในภาวะหมดไฟในการทำงาน และร้อยละ 57 มีความเสี่ยงสูงที่จะเข้าสู่ภาวะหมดไฟ ซึ่งกลุ่มอาชีพที่มีภาวะหมดไฟมากที่สุด คือ พนักงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ 77 รองลงมาเป็น บริษัทเอกชนร้อยละ 73 ข้าราชการร้อยละ 58 และธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 48 ทั้งนี้สาเหตุหลักของภาวะหมดไฟในการทำงาน ได้แก่ ภาระงานที่หนัก เครื่องมือการสนับสนุนในการทำงานที่ไม่เหมาะสม หัวหน้างานที่ขาดความรับผิดชอบไม่รับฟังความคิดเห็น และโครงสร้างองค์กรที่ไม่มีความยืดหยุ่น ดังนั้น นายจ้าง/องค์กรต่าง ๆ อาจการต้องกระตุ้นให้มีโครงการที่สร้างสรรค์และออกแบบให้คนในองค์กรมีความสุขจิตใจที่เข้มแข็ง มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน รวมทั้งปรับสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของแรงงาน

2. หนี้สินครัวเรือน

หนี้สินครัวเรือน ณ ไตรมาสหนึ่ง ปี 2565 ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงจากไตรมาสก่อน โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 89.2 ต่อ GDP ขณะที่คุณภาพสินเชื่อทรงตัว แต่ต้องเฝ้าระวังหนี้เสียของสินเชื่อส่วนบุคคลอื่น บัตรเครดิต และยานยนต์ รวมถึงต้องติดตามสถานการณ์ผลกระทบจากอัตราดอกเบี้ยต่อลูกหนี้ที่มีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้น

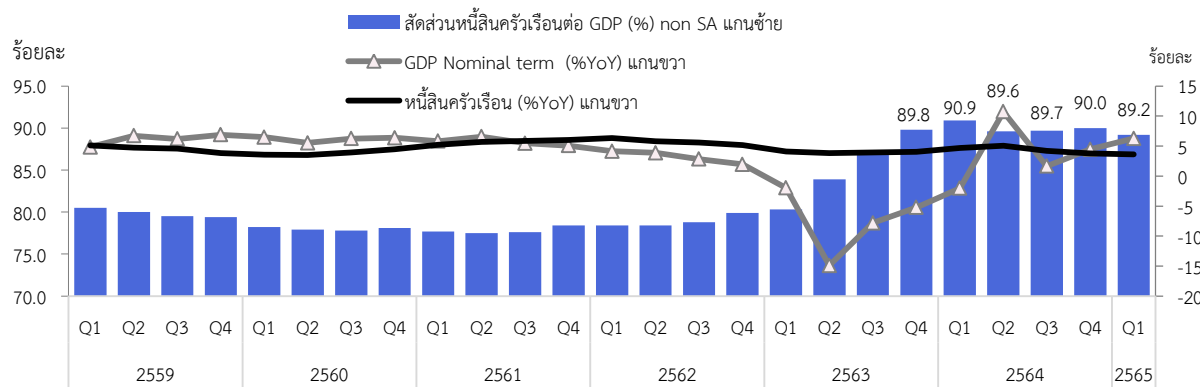
หนี้สินครัวเรือนไตรมาสหนึ่ง ปี 2565 ขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง โดยมีมูลค่า 14.65 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 3.6 ลดลงจากร้อยละ 3.8 ในไตรมาสก่อนหน้า ตามความกังวลจากสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 ที่ยังคงมีความรุนแรงในไตรมาสหนึ่ง ปี 2565 ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจที่ยังไม่ฟื้นตัวทำให้รายได้ครัวเรือนยังไม่กลับสู่ภาวะปกติ และผู้บริโภคมีความกังวลและชะลอการก่อหนี้ สะท้อนจากดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคในเดือนมีนาคมที่ปรับลดลงต่ำสุดในรอบ 6 เดือน สอดคล้องกับสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนต่อ GDP ที่ลดลงจากไตรมาสก่อนมาอยู่ที่ร้อยละ 89.2 อย่างไรก็ตาม สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ยังอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับช่วงก่อนการแพร่ระบาดของ COVID-19

ตาราง 2 หนี้สินครัวเรือน (สินเชื่อจากสถาบันการเงิน)

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2561	2562	2563				2564				2565
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	12.83	13.49	13.50	13.59	13.77	14.03	14.14	14.28	14.35	14.57	14.65
%YoY	6.0	5.1	4.1	3.8	3.9	4.0	4.7	5.1	4.2	3.8	3.6
%QoQ (ไม่ปรับฤดูกาล)			0.1	0.6	1.3	1.9	0.7	1.0	0.5	1.5	0.5
สัดส่วนต่อ GDP (%)	78.4	79.9	80.3	83.9	86.8	89.8	90.9	89.6	89.7	90.0	89.2

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

แผนภาพ 9 สัดส่วนหนี้สินครัวเรือน GDP (ไม่ปรับฤดูกาล)

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย และ สศช.

สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ และสินเชื่อบัตรเครดิตขยายตัวในอัตราเร่ง โดยสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.6 เร่งขึ้นต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 5 ติดต่อกัน และสินเชื่อบัตรเครดิตเพิ่มขึ้นเล็กน้อยที่ร้อยละ 2.5 สะท้อนปัญหาการขาดสภาพคล่องของครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจเป็นเวลานาน สำหรับสินเชื่อที่อยู่อาศัยขยายตัวในอัตราที่ชะลอลงเป็นร้อยละ 4.6 สินเชื่อเพื่อยานยนต์ยังหดตัวร้อยละ 0.6 และสินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจขยายตัวร้อยละ 6.0

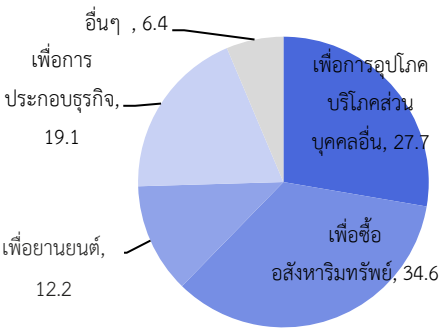
ตาราง 3 อัตราการขยายตัวหนี้สินครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์ (ร้อยละ)

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2563				2564				2565
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน	4.1	3.8	3.9	4.0	4.7	5.1	4.2	3.9	3.6
เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์	3.7	4.5	5.1	5.7	6.4	6.3	5.8	5.0	4.6
เพื่อยานยนต์	6.2	4.4	4.1	3.4	2.9	2.7	0.3	1.2	-0.6
เพื่อการประกอบธุรกิจ ¹	1.1	1.9	2.5	4.0	6.1	7.8	7.6	6.5	6.0
เพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลอื่น	6.1	5.3	5.6	5.1	6.1	5.9	4.2	3.8	3.9
- สินเชื่อส่วนบุคคล	5.2	6.3	7.4	7.4	6.7	5.4	2.1	0.5	0.3
- สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ ²	12.9	4.6	0.7	-0.3	3.0	9.4	18.0	21.6	22.6
- สินเชื่อบัตรเครดิต	2.6	-0.2	0.9	-1.3	6.0	4.4	-0.5	1.6	2.5
สินเชื่ออื่น ๆ ³	3.1	-0.7	-3.9	-5.7	-8.1	-6.1	-5.1	-3.3	-1.5

หมายเหตุ : ¹ สินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจ ประกอบด้วย สินเชื่อเพื่อประกอบอาชีพ และสินเชื่อเพื่อซื้อหลักทรัพย์
² สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ คือ สินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักประกัน ซึ่งรวมถึงการให้สินเชื่อและการให้เช่าแบบลิสซิง
ในสินค้าให้ผู้เช่าซื้อไม่ได้จำหน่ายเอง (ยกเว้นสินค้าประเภทรถและเครื่องจักร) เช่น ซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าใน
ห้างสรรพสินค้า โดยชำระค่าสินค้าด้วยเงินที่ได้จากการขอสินเชื่อส่วนบุคคลฯ ของธนาคารแห่งหนึ่ง
³ สินเชื่ออื่น ๆ ประกอบด้วย สินเชื่อเพื่อการศึกษา และสินเชื่อที่ไม่สามารถจำแนกวัตถุประสงค์ได้

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

แผนภาพ 10 มูลค่าและโครงสร้างหนี้ครัวเรือนไทย
ไตรมาสหนึ่ง ปี 2565 (ร้อยละ)

สินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลอื่น แบ่งเป็น

- สินเชื่อส่วนบุคคล ร้อยละ 19.8
- สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ ร้อยละ 5.0
- สินเชื่อบัตรเครดิต ร้อยละ 2.9

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ความสามารถในการชำระหนี้ทรงตัว โดยในไตรมาสหนึ่ง ปี 2565 สินเชื่ออุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) มีมูลค่า 1.47 แสนล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อสินเชื่อรวมอยู่ที่ร้อยละ 2.78 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากไตรมาสก่อนที่มีสัดส่วนร้อยละ 2.73 ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินมาตรการช่วยเหลือทางการเงินและการปรับโครงสร้างหนี้ที่ช่วยชะลอไม่ให้เกิดหนี้เสียเพิ่ม อย่างไรก็ตาม ยังต้องเฝ้าระวัง NPLs ของสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคลอื่น และบัตรเครดิต เนื่องจากในไตรมาสหนึ่ง ปี 2565 สัดส่วนสินเชื่อ NPLs ต่อสินเชื่อรวมของสินเชื่อทั้ง 2 ประเภทปรับตัวสูงขึ้น โดยสินเชื่อส่วนบุคคลอื่นเพิ่มจากร้อยละ 2.33 ในไตรมาสปี 2564 เป็นร้อยละ 2.49 ในไตรมาสหนึ่ง ปี 2565 และสินเชื่อบัตรเครดิตขยายตัวร้อยละ 2.78 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.49 ในไตรมาสก่อน ขณะเดียวกัน ยังต้องเฝ้าระวังสินเชื่อเพื่อยานยนต์ เนื่องจากมีสัดส่วนสินเชื่อกล่าวถึงพิเศษ (สินเชื่อค้างชำระน้อยกว่า 3 เดือน) ต่อสินเชื่อรวมอยู่ในระดับสูง และมีสัดส่วนเพิ่มขึ้น โดยในไตรมาสหนึ่ง ปี 2565 มีสัดส่วนร้อยละ 12.1 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.1 ในไตรมาสก่อน สะท้อนความเสี่ยงของการเกิด NPLs โดยเฉพาะในครัวเรือนกลุ่มที่มีภาระหนี้สูง หรือมีก้นชนทางการเงินต่ำ

ตาราง 4 หนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs)

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2563				2564				2565
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
NPL (พันล้านบาท)	156.2	152.5	144.3	144.4	148.7	150.4	149.7	143.7	146.5
%YOY	23.6	19.7	8.3	2.7	-4.8	-1.4	3.7	-0.5	-1.5
% ต่อสินเชื่อรวม	3.23	3.12	2.91	2.84	2.92	2.92	2.89	2.73	2.78

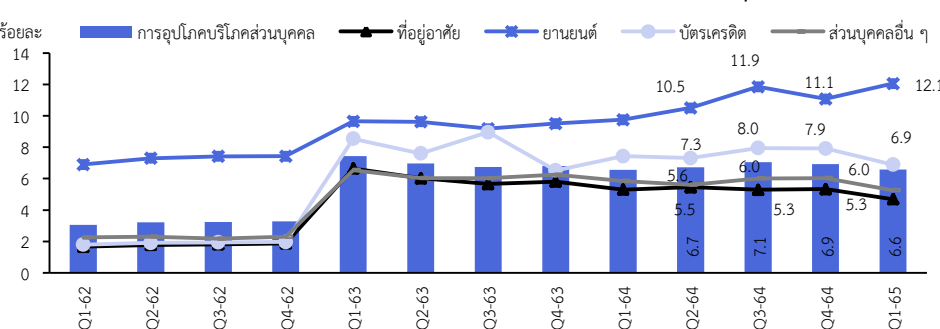
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตาราง 5 สัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้รายวัตถุประสงค์ต่อสินเชื่อรวม

(ร้อยละ)	2564				2565
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
ที่อยู่อาศัย	3.74	3.66	3.62	3.52	3.51
ยานยนต์	1.56	1.61	1.72	1.50	1.47
บัตรเครดิต	3.04	3.51	3.00	2.25	2.78
ส่วนบุคคลอื่น	2.46	2.47	2.43	2.33	2.49

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

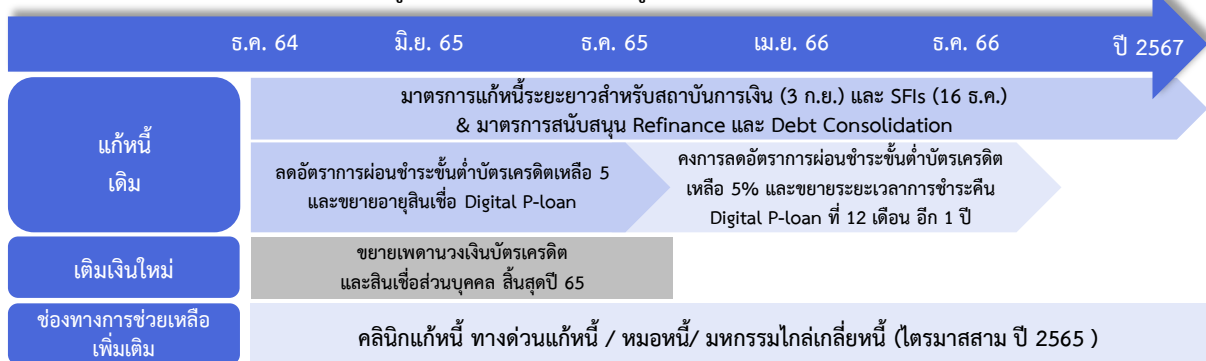
แผนภาพ 11 สัดส่วนสินเชื่อกล่าวถึงพิเศษ (สินเชื่อค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน) รายวัตถุประสงค์ต่อสินเชื่อรวม

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ระยะถัดไป มีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ คือ (1) ผลกระทบของภาระค่าครองชีพที่อาจกดดันให้ครัวเรือนมีความต้องการสินเชื่อมากขึ้น โดยอัตราเงินเฟ้อที่ปรับเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 7.6 ในเดือนกรกฎาคม 2565 สูงสุดในรอบ 13 ปี อาจทำให้ครัวเรือนที่รายได้ยังไม่ฟื้นตัวมีการก่อหนี้มากขึ้น (2) อัตราดอกเบี้ยที่มีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ต้นทุนการกู้ยืมของครัวเรือนเพิ่มขึ้น และกระทบต่อครัวเรือนที่ขอสินเชื่อใหม่ เนื่องจากจะต้องรับภาระหนี้ในส่วนของการดอกเบี้ยมากขึ้น (3) คุณภาพสินเชื่อในกลุ่มสินเชื่อส่วนบุคคลอื่น สินเชื่อบัตรเครดิต และสินเชื่อเพื่อยานยนต์ ที่แม้จะยังไม่มีปัญหา แต่อาจมีแนวโน้มด้อยลงได้เนื่องจากรายได้ครัวเรือนที่ยังไม่ฟื้นตัว ประกอบกับภาระค่าครองชีพที่ปรับเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้สินเชื่อกลุ่มนี้มีคุณภาพด้อยลง และ (4) การส่งเสริมมาตรการปรับโครงสร้างหนี้อย่างต่อเนื่องและเจาะจงในกลุ่มเปราะบางที่รายได้ยังไม่ฟื้นตัว รวมทั้งใช้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่ไม่ส่งเสริมให้มีการก่อหนี้ใหม่ เพื่อป้องกันไม่ให้นี้ครัวเรือนมีมูลค่าสูงจนกลายเป็นปัจจัยฉุดรั้งการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในอนาคต ทั้งนี้ ปัจจุบันธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้เพิ่มเติม เมื่อเดือนมิถุนายน² ดังนี้ (1) ขยายระยะเวลาการลดอัตราดอกเบี้ยชำระหนี้บัตรเครดิตขั้นต่ำ ที่ร้อยละ 5 ออกไปอีก 1 ปี จนถึงสิ้นปี 2566 และคงการขยายระยะเวลาชำระหนี้ของสินเชื่อส่วนบุคคลดิจิทัล³ จาก 6 เดือนเป็น 1 ปี ออกไปจนถึงสิ้นปี 2566 เพื่อลดภาระการจ่ายชำระหนี้ และรักษาสภาพคล่องให้ครัวเรือนในกลุ่มเปราะบาง และ (2) ปรับปรุงโปรแกรมการจ่ายหนี้ของโครงการคลินิกแก้หนี้ และจัดมหกรรม โกล่เกลี่ยหนี้ในไตรมาสสาม ปี 2565 เพื่อเพิ่มช่องทางให้ลูกหนี้สามารถขอรับความช่วยเหลือได้สะดวกยิ่งขึ้น

แผนภาพ 12 ภาพรวมมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ที่ยังมีการดำเนินการอยู่

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

² ธนาคารแห่งประเทศไทย, ข่าว ธปท. ฉบับที่ 33/2565 เรื่อง “การปรับทิศทางการดำเนินมาตรการทางการเงินภายใต้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง”, (30 มิถุนายน 2565)

³ สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลทางเลือก (alternative data) มาใช้ในการให้บริการสินเชื่อในขั้นตอนของการประเมินความสามารถหรือความเต็มใจในการชำระหนี้ การเบิกจ่ายและรับชำระคืนสินเชื่อ

3. สุขภาพและการเจ็บป่วย

ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังในไตรมาสสองเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยโรคที่มากับฤดูฝน โดยสถานการณ์ด้านสุขภาพในระยะต่อไป ต้องให้ความสำคัญกับผลกระทบของการใช้กัญชาที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ การแพร่ระบาดของโรคฝีดาษลิง ซึ่งทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องมีแนวทางในการเฝ้าระวังและดูแลอย่างเข้มงวด รวมถึงยังคงต้องกำชับให้ประชาชนมีการป้องกันตนเองจาก COVID-19 อย่างต่อเนื่อง

ไตรมาสสอง ปี 2565 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2564 ร้อยละ 50.6 หรือเพิ่มขึ้นจาก 42,698 ราย เป็น 64,304 ราย ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นจากจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่มากับฤดูฝน ได้แก่ ผู้ป่วยไข้เลือดออกเพิ่มขึ้นสูงสุดถึงร้อยละ 181.8 รองลงมาเป็นโรคไข้หวัดใหญ่ โรคฉี่หนู และโรคปอดอักเสบ เพิ่มขึ้น 87.0 76.4 และ 40.8 ตามลำดับ ขณะที่ผู้ป่วยด้วยโรคหัด และโรคไข้กาฬหลังแอ่น ลดลงร้อยละ 41.5 และ 33.3 ดังนั้น ประชาชนควรให้ความสำคัญและป้องกันตนเองจากโรคที่มากับฤดูฝน ทั้งโรคติดต่อระบบทางเดินหายใจ โรคที่มีุงลายเป็นพาหะ อาทิ โรคไข้เลือดออก โรคปวดข้อยุงลาย (ชิคุนกุนยา) และโรคที่เกิดจากการสัมผัส เช่น โรคมือ เท้า ปาก และโรคฉี่หนู โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กนักเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียน ซึ่งมีการเปิดเรียนในลักษณะ onsite ทำให้ต้องออกไปเผชิญกับสิ่งแวดล้อมนอกบ้าน รวมทั้งมีการอยู่รวมกันจำนวนมากในโรงเรียน

ตาราง 6 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง (ราย)

	2564				2565		%YOY Q1/2565
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	
ปอดอักเสบ	47,665	32,500	46,461	26,651	39,727	45,769	40.8
ไข้เลือดออก	2,530	3,088	2,677	1,661	1,247	8,701	181.8
มือ เท้า ปาก	13,023	3,723	1,360	902	619	4,049	8.8
ไข้หวัดใหญ่	5,967	2,537	1,070	1,124	1,351	4,744	87.0
บิด	469	351	214	169	322	362	3.1
หัด	111	65	23	28	32	38	-41.5
ฉี่หนู	245	275	269	361	201	485	76.4
ไข้สมองอักเสบ	272	153	122	116	168	154	0.7
อหิวาตกโรค	0	1	0	0	0	0	-100.0
ไข้กาฬหลังแอ่น	5	3	3	2	2	2	-33.3
พิษสุนัขบ้า	0	2	1	0	1	0	-100.0
รวม	70,287	42,698	52,200	31,014	43,670	64,304	50.6
อัตราต่อประชากรแสนคน	105.7	64.2	78.5	46.6	66.0	97.2	

ที่มา: รายงานโรคในระบบเฝ้าระวัง 506 กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

หมายเหตุ: ข้อมูล ณ วันที่ 27 กรกฎาคม 2565

สำหรับประเด็นที่ยังต้องติดตามและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด คือ

1. ผลกระทบด้านสุขภาพโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนจากการใช้กัญชาที่ไม่เหมาะสม การอนุญาตให้เพาะปลูกและบริโภคกัญชาเพื่อประโยชน์ด้านสุขภาพและเชิงพาณิชย์ได้อย่างถูกกฎหมาย โดยที่กฎหมายในการกำกับดูแลยังไม่มีผลบังคับใช้ อาจเกิดผลกระทบต่อกลุ่มเด็กและเยาวชนจากการบริโภคกัญชาที่ไม่เหมาะสม ทั้งการทดลองกิน การสูบเพื่อนันทนาการ รวมถึงการบริโภคโดยไม่รู้ตัวจากการรับประทานอาหาร

ที่มีส่วนผสมของกัญชา โดยเฉพาะผลกระทบต่อสมองของเด็กและวัยรุ่น ซึ่งจากข้อมูลของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคสหรัฐอเมริกา (CDC)⁴ ระบุว่าผู้ใช้กัญชา 3 ใน 10 คนมีความผิดปกติทางพฤติกรรมจากการใช้กัญชาที่ไม่เหมาะสม และจะมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นหากเริ่มใช้กัญชาก่อนอายุ 18 ปี เนื่องจากกัญชามีผลโดยตรงต่อสมอง โดยเฉพาะส่วนความจำ การเรียนรู้ การตัดสินใจ อารมณ์ และระยะเวลาการมีปฏิกิริยาตอบสนอง ทำให้เด็กและวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่สมองกำลังพัฒนาเป็นกลุ่มที่เปราะบางต่อการใช้กัญชา ทั้งนี้ การเปิดเสรีกัญชาอาจทำให้มุมมองเรื่องอันตรายของการใช้กัญชาของเยาวชนเปลี่ยนไป ดังนั้น ในระหว่างที่กฎหมายควบคุมการใช้กัญชาและผลิตภัณฑ์กัญชายังไม่มีผลบังคับใช้ ควรเร่งประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง เพื่อให้ตระหนักถึงโทษและผลกระทบต่อสุขภาพจากการใช้ในทางที่ผิดหรือใช้ไม่ถูกต้อง

2. **การแพร่ระบาดของโรคฝีดาษลิง** องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศให้โรคฝีดาษลิงเป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2565 เนื่องจากได้มีการแพร่ระบาดเป็นวงกว้างกว่า 70 ประเทศทั่วโลก ขณะที่ประเทศไทยพบผู้ติดเชื้อแล้วจำนวน 5 คน โดยได้รับเชื้อจากสถานบันเทิงในย่านที่ชาวต่างชาตินิยมมาเที่ยว ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรติดตามและเฝ้าระวังโรคอย่างใกล้ชิด รวมทั้งประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรค และแนวทางในการป้องกันตนเองจากโรค ซึ่งผู้มีอาการต้องสงสัย อาทิ มีไข้ เจ็บคอ มีตุ่มแดง ตุ่มหนอง หรือตุ่มน้ำ ขึ้นตามลำตัว แขน ขา ฝ่ามือ ฝ่าเท้า และอวัยวะเพศ ร่วมกับมีประวัติสัมผัสใกล้ชิดผู้ป่วย หรือมีประวัติสัมผัสสัตว์ฟันแทะจากแอฟริกา สามารถติดต่อสถานพยาบาลเพื่อเข้ารับการตรวจและรักษาได้

3. **การดูแลป้องกันตนเองจาก COVID-19** แม้ว่าปัจจุบันสถานการณ์การติดเชื้อ COVID-19 จะมีทิศทางที่ดีขึ้น จนทำให้มีการผ่อนคลายมาตรการควบคุมโรค ประชาชนลดความกังวลลง⁵ และมีการประกาศให้ประเทศไทยเข้าสู่ระยะหลังการระบาดใหญ่ หรือ *Post Pandemic* ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2565 รวมทั้งเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2565 คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติได้เห็นชอบการปรับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากโรคติดต่ออันตรายเป็นโรคติดต่อเฝ้าระวัง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2565 เป็นต้นไป ซึ่งทำให้มีการผ่อนคลายการใส่หน้ากากอนามัยโดยสามารถถอดได้ตามความสมัครใจ และมีการปรับรูปแบบการรักษาที่ผู้ป่วยสีเขียวรักษาตามอาการได้เองที่บ้าน แต่อย่างไรก็ตาม COVID-19 ยังคงมีการแพร่ระบาดและกลายพันธุ์ ดังนั้นทุกภาคส่วนควรเน้นย้ำถึงความสำคัญของการดูแลและป้องกันตนเองให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง

คำแนะนำ

การถอดหน้ากากอนามัย

- เมื่ออยู่คนเดียว
- ขณะออกกำลังกาย
- ขณะทานอาหาร/ดื่มน้ำ
- อยู่ในบริเวณอากาศถ่ายเท
- อยู่นอกอาคาร/ที่โล่งแจ้ง
- อยู่ในอาคารที่สามารถเว้นระยะห่างได้

ที่มา : กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

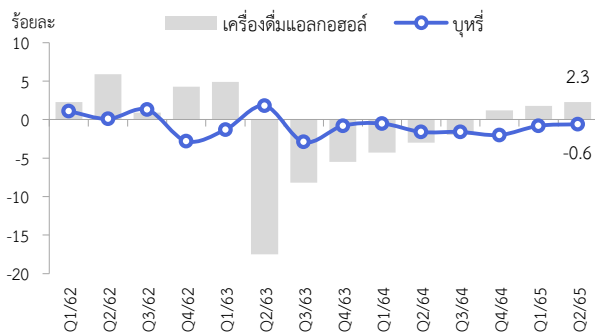
⁴ Centers for Disease Control and Prevention (2022), Data and Statistics “Marijuana and Public Health” สืบค้นได้จาก <https://www.cdc.gov/marijuana/data-statistics.htm>

⁵ ผลสำรวจความกังวลต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 จากประชาชน 5,678 คน ระหว่างวันที่ 25 พฤษภาคม – 3 มิถุนายน 2565 พบว่า ร้อยละ 21.4 ไม่มีความกังวล และความกังวลที่จะติดเชื้อ พบว่า ร้อยละ 39.5 กังวลน้อย และร้อยละ 24.7 ไม่กังวลเลย , RC DDC Poll กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

4. การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื

ภาพรวมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรืในไตรมาสสอง ปี 2565 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อน ซึ่งต้องติดตามและเฝ้าระวังผู้ดื่มหน้าใหม่ เนื่องจากปัจจุบันเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบให้มีความหลากหลายและดึงดูดกลุ่มเด็กและผู้หญิงให้มีการบริโภคเพิ่มขึ้น

แผนภาพ 13 การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือน
หมวดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื มูลค่าที่แท้จริง (%YoY)

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เป็นต้นมา ซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่เอื้อให้ประชาชนมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรืมากขึ้น

ไตรมาสสอง ปี 2565 การบริโภคบุหรืและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 ขณะที่การบริโภคบุหรืลดลงร้อยละ 0.6 เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 มีแนวโน้มดีขึ้น จึงมีการผ่อนคลายมาตรการต่าง ๆ เพิ่มเติม โดยเฉพาะขยายเวลาการเปิดให้บริการของสถานบริการ สถานบันเทิง ผับ บาร์ และเวลาการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้สามารถขายได้ถึงเวลา 24.00 น. ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2565

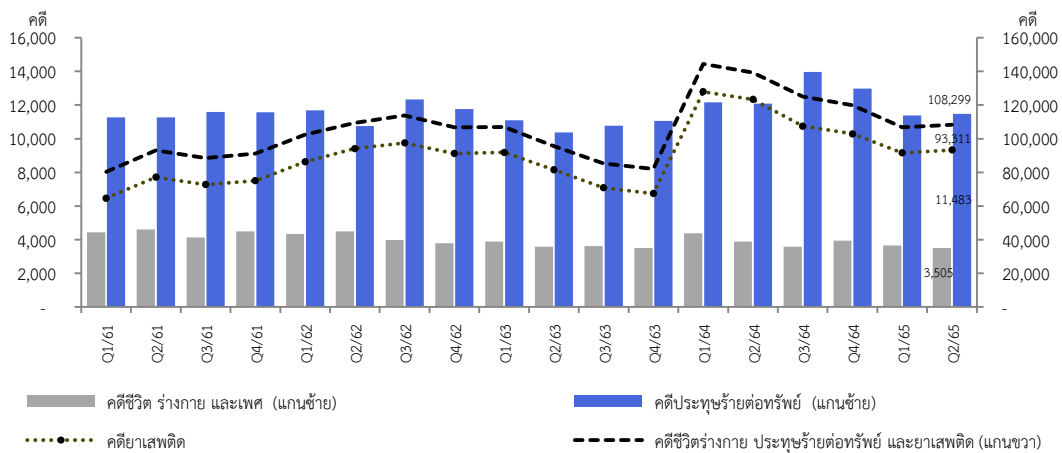
ที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพยายามที่จะรณรงค์ให้ประชาชนลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง แต่การบริโภคนั้นยังไม่ปรับตัวลดลงมากนัก ขณะเดียวกันเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบเพื่อดึงดูดผู้ดื่มหน้าใหม่มากขึ้น ทั้งการปรับสูตรให้สามารถดื่มได้ง่ายขึ้น แต่งเติมกลิ่นและรสชาติของผลไม้ อาทิ พีช องุ่น เลมอน สตรอว์เบอร์รี่ โดยที่ลดหรือไม่ได้ลดปริมาณแอลกอฮอล์ลง รวมทั้งมีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สวยงามทำให้ภาพลักษณ์ไม่สื่อถึงการเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สามารถถ่ายรูปได้ ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของคนในยุคปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับการมีตัวตนบนโลกโซเชียลมีเดีย นิยมโพสต์ไลฟ์สไตล์ของตนเองลงบนสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น ทำให้เครื่องดื่มประเภทนี้สามารถดึงดูดกลุ่มผู้หญิง กลุ่ม Gen Z และกลุ่ม Gen Alpha ที่จะเติบโตไปเป็นผู้บริโภคกลุ่มใหม่ในอนาคตได้เป็นอย่างดี ซึ่งจากการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า เยาวชนอายุ 15-19 ปี มีอัตราการดื่มอยู่ที่ร้อยละ 15.0 เพิ่มขึ้นจากปี 2560 ที่อยู่ที่ร้อยละ 13.6 ขณะที่อายุเฉลี่ยของการเริ่มดื่มครั้งแรกของผู้หญิง ลดลงจาก 23.7 ปีเป็น 22.9 ปี นอกจากนี้ เครื่องดื่มประเภทนี้ยังมีการทำการตลาดผ่าน Nano และ Micro Influencers ซึ่งเป็นคนธรรมดาทั่วไป ทำให้ดูมีความน่าเชื่อถือว่าได้มีการซื้อดื่มเองจริง ไม่ใช่เป็นการโฆษณา ผ่านการทำคอนเทนต์ในโซเชียลมีเดียต่าง ๆ เช่น YouTube Facebook Instagram Tiktok เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบให้มีความสวยงามและหลากหลาย หาซื้อได้ง่าย อีกทั้งยังมีการทำการตลาดเพื่อจูงใจผู้บริโภคผ่านโซเชียลมีเดียที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย เป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดนักดื่มหน้าใหม่โดยเฉพาะผู้หญิงและวัยรุ่น โดยข้อมูลของศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ร่วมกับ สสส. พบว่า ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 15 พฤษภาคม 2565 พบโพสต์เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บนสื่อออนไลน์ถึง 2,684 โพสต์ ซึ่งเป็นการกระทำผิด พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (สคอ.) กรมควบคุมโรค ควรเร่งตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

5. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

คดีอาญาลดลงอย่างต่อเนื่องทั้งคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน และคดียาเสพติด แต่ยังคงเฝ้าระวังแก๊งคอลเซ็นเตอร์ ที่ยังคงมีการหลอกลวงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งต้องดูแลเยาวชนในการใช้สื่อโซเชียลมีเดียที่อาจถูกล่อลวงให้ส่งภาพหรือคลิปที่ไม่เหมาะสม ให้กับกลุ่มมิจฉาชีพนำไปแสวงหาประโยชน์บนระบบอินเทอร์เน็ต

ไตรมาสสองปี 2565 มีการรับแจ้งคดีอาญาทั้งสิ้น 108,299 คดี ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปี 2564 ร้อยละ 22.3 เป็นการรับแจ้งคดียาเสพติด 93,311 คดี ลดลงร้อยละ 24.3 คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ รับแจ้ง 3,505 คดี ลดลงร้อยละ 9.8 และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินรับแจ้ง 11,483 คดี ลดลงร้อยละ 5.0

แผนภาพ 14 จำนวนคดีอาญาประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ชีวิต ร่างกาย และเพศ และคดียาเสพติด รายไตรมาส ปี 2561-2565

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2565)

ตาราง 7 คดีอาญาประเภทชีวิต ร่างกาย และเพศ ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ยาเสพติด ปี 2563 - 2565

ประเภทคดี	2563				2564				2565	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
อาญารวม (คดี)	106,885	95,448	85,281	82,072	144,453	139,293	125,076	119,864	106,683	108,299
%YoY	4.5	-12.8	-25.1	-23.2	35.1	45.9	46.7	46	-26.1	-22.3
ยาเสพติด (คดี)	91,899	81,522	70,901	67,494	127,918	123,324	107,530	102,948	91,683	93,311
%YoY	6.5	-13.5	-27.3	-26.0	39.2	51.3	51.7	52.5	-28.4	-24.3
ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (คดี)	11,104	10,380	10,764	11,064	12,160	12,085	13,968	12,970	11,385	11,483
%YoY	-5.0	-3.5	-12.8	-6.0	9.5	16.4	29.8	17.2	-6.4	-5.0
ชีวิต ร่างกาย และเพศ (คดี)	3,882	3,592	3,616	3,514	4,375	3,884	3,578	3,946	3,655	3,505
%YoY	-10.8	-20.1	-9.4	-7.5	12.7	8.1	-1.1	12.3	-16.5	-9.8

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2565)

ทั้งนี้ มีประเด็นด้านความมั่นคงทางสังคมที่ต้องให้ความสำคัญและติดตามอย่างต่อเนื่อง ได้แก่

1. การแก้ไขปัญหาแก๊งคอลเซ็นเตอร์และอาชญากรรมทางไซเบอร์ อาทิ แอปพลิเคชันหาคู่การใช้โทรศัพท์หลอกลวง การชวนลงทุนใน MetaTrader 5 (ฟอเร็กซ์) การซื้อขายสกุลเงินดิจิทัล การลงทุนกับโบรกเกอร์ที่ไม่มีการลงทุนจริง การหลอกลวงว่าได้ไปเกี่ยวข้องกับสิ่งผิดกฎหมาย โดยสถิติคดีทางออนไลน์ในช่วงมีนาคม - เมษายน 2565 ของศูนย์บริหารการรับแจ้งความออนไลน์ พบว่า มีผู้เสียหายร้องเรียนจำนวน 15,557 ราย โดยอาชญากรรมที่ประชาชนถูกหลอกลวงมากที่สุด ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการซื้อสินค้าที่ไม่ได้รับ

สินค้า 5,311 คดี รองลงมาเป็น หลอกทำภารกิจ (เช่น ให้รีวิวสินค้า กดไลก์ Tiktok กดไลก์สินค้า) 1,884 คดี และหลอกให้กู้เงิน 1,573 คดี ซึ่งชุดปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้ออกหมายจับแก๊งคอลเซ็นเตอร์จำนวน 237 หมาย และสามารถจับกุมได้ 138 หมาย คิดเป็นร้อยละ 58.2 และอยู่ระหว่างติดตามจับกุมอีก 99 หมาย รวมทั้งยังได้ทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) แบบทวิภาคีกับรัฐบาลกัมพูชาในการดำเนินการติดตามแก๊งคอลเซ็นเตอร์ ผลความร่วมมือสามารถจับกุมผู้ต้องหา 89 คน สำหรับด้านการป้องกันกรณีที่มีสายเรียกเข้าจากต่างประเทศผ่านระบบอินเทอร์เน็ต สำนักงาน กสทช. และผู้ให้บริการโทรศัพท์มือถือ มีการกำหนดเบอร์ที่ขึ้นต้นด้วย +697 เป็นเบอร์ที่ต้องเฝ้าระวัง อีกทั้งยังสามารถแจ้งหมายเลขโทรศัพท์กับเครือข่ายที่ใช้บริการให้ทำการตรวจสอบได้

แผนภาพ 15 สถิติการรับแจ้งร้องเรียนคดีทางออนไลน์ เดือนมีนาคม – เมษายน 2565 (คดี)

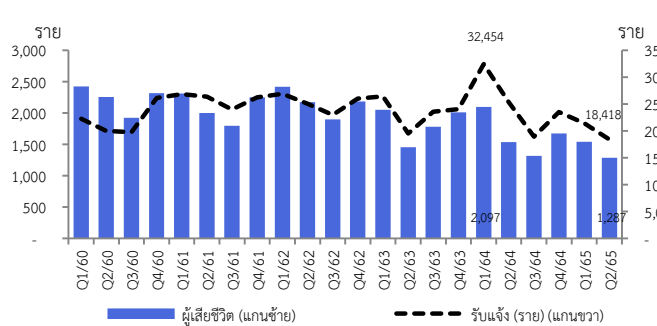
ที่มา: ศูนย์บริหารการรับแจ้งความออนไลน์ 2565

2. การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางออนไลน์ ปัจจุบันพบเด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อขบวนการค้ายาเสพติดและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมาก โดยกลุ่มมิจฉาชีพมักสร้างโปรไฟล์โซเชียลมีเดียปลอมเข้าไปพูดคุยกับเด็ก และหลอกให้เด็กส่งภาพหรือคลิปไปเปลือยเพื่อนำไปใช้ส่วนตัว เพื่อแลกเปลี่ยนซื้อขายกับพวกที่มีอาการของโรค Pedophilia หรือนำไปเผยแพร่บนระบบอินเทอร์เน็ต รวมทั้งเด็กอาจถูกนำรูปภาพหรือวิดีโอดังกล่าวมาขู่กรรโชกเพื่อเรียกเงิน หรือหลอกให้มาถูกละเมิดซ้ำอีก ซึ่งข้อมูลของชุดปฏิบัติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต (Thailand Internet Crimes Against Children – TICAC) ระบุว่า คดี 1 คดีที่มีผู้กระทำความผิด 1 คน สามารถมีผู้เสียหายที่เป็นเด็กได้มากกว่า 100 คนขึ้นไป และนับตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา TICAC สืบสวนจับกุมคดีที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์จากสื่อลามกเด็กบนอินเทอร์เน็ตมากกว่า 215 คดี ในจำนวนดังกล่าวมี 69 คดีที่เป็นคดีค้ายาเสพติดที่มีผู้เสียหายเป็นเด็ก และสามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้มากกว่า 248 คน ทั้งคนไทยและคนต่างชาติ ซึ่งสามารถช่วยเหลือเด็กผู้เสียหายได้มากกว่า 1,000 คน อย่างไรก็ตาม เด็กผู้เสียหายจะได้รับผลกระทบทางจิตวิทยาและทางสังคมอย่างรุนแรง บางรายหาทางออกด้วยการฆ่าตัวตาย ทั้งนี้ สถานศึกษาและผู้ปกครองควรให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจกับนักเรียน และบุตรหลาน ในการใช้บริการโซเชียลมีเดีย รวมถึง สังเกตพฤติกรรม เพื่อหาทางป้องกันให้ได้อย่างรวดเร็ว ขณะที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรตรวจสอบการกระทำความผิดในลักษณะนี้อย่างเข้มงวด เพื่อป้องกัน ปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่จะเป็นอนาคตสำคัญของประเทศต่อไป

6. ความปลอดภัยในการสัญจรทางถนน

การเกิดอุบัติเหตุการจราจรทางบกและจำนวนผู้เสียชีวิตลดลง ร้อยละ 27.4 และ 16.3 ตามลำดับ ทั้งนี้ ต้องให้ความสำคัญกับการใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กรวมทั้งคาดเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งตลอดเวลาในขณะขับรถยนต์ เพื่อความปลอดภัยในระหว่างเดินทางบนท้องถนน

แผนภาพ 16 สถิติการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบก จำนวนผู้เสียชีวิต ปี 2560-2565

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีดำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 11 กรกฎาคม 2565)

ไตรมาสสอง ปี 2565 มีการรับแจ้งการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกจำนวน 18,418 ราย ลดลงร้อยละ 27.4 จากไตรมาสเดียวกันของปี 2564 ขณะที่มียุเสียชีวิต 1,287 ราย ลดลงร้อยละ 16.3 และผู้บาดเจ็บรวม 9,357 ราย ลดลงร้อยละ 35.8 โดยสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุจากบุคคลที่สูงที่สุด คือ ขับรถตัดหน้ากระชั้นชิด ร้อยละ 16 รองลงมา คือ ขับรถเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ร้อยละ 15.6

ตาราง 8 สถิติการเกิดอุบัติเหตุจราจร จำนวนผู้เสียชีวิต ผู้บาดเจ็บรวม รายไตรมาส ปี 2563-2565

ประเภทคดี	2563				2564				2565	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
รับแจ้งการเกิดอุบัติเหตุ (ราย)	26,460	19,546	23,563	24,039	32,454	25,352	18,959	23,551	21,463	18,418
%YoY	-1.7	-22	2.4	-7.7	22.7	29.7	-19.5	-2.0	-33.9	-27.4
ผู้เสียชีวิต (ราย)	2,054	1,456	1,784	2,009	2,097	1,538	1,316	1,677	1,541	1,287
%YoY	-15.2	-33.1	-6.1	-8.1	2.1	5.6	-26.2	-16.5	-26.5	-16.3
ผู้บาดเจ็บรวม (ราย)	15,744	11,401	13,683	14,420	19,269	14,577	10,354	12,191	10,953	9,357
	-4.4	-26.4	-1.3	-7.2	22.4	27.9	-24.3	-15.5	-43.2	-35.8

ที่มา: ระบบสารสนเทศสถานีดำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 11 กรกฎาคม 2565)

ข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน พบว่า ครึ่งปีแรกของปี 2565 มีผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรสะสมรวม 7,334 ราย โดยช่วงอายุ 1-14 ปี มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 12.4 (ข้อมูล ณ วันที่ 7 กรกฎาคม 2565) ขณะที่ศูนย์วิจัยเพื่อความปลอดภัยในเด็ก ของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี ระบุว่า อุบัติเหตุรถยนต์ทำให้เด็กเสียชีวิตปีละกว่า 140 ราย โดยส่วนใหญ่เป็นการเสียชีวิตนอกรถยนต์เนื่องจากการไม่มีระบบการป้องกัน ทั้งนี้ ในเด็กอายุน้อยกว่า 13 ปี การนั่งเบาะหน้าข้างคนขับ มีโอกาสเสียชีวิตมากกว่านั่งเบาะหลัง 2 เท่า และการอุ้มเด็กนั่งตักในเบาะหน้าถือว่าเป็นจุดที่อันตรายที่สุดในรถ ซึ่งหากเกิดอุบัติเหตุเด็กอาจได้รับอันตรายจากถุงลมนิรภัย ดังนั้น การจัดให้เด็กนั่งที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็ก สามารถลดการตายในเด็กปฐมวัยกว่าร้อยละ 75 และลดการตายในเด็กวัยเรียนกว่าร้อยละ 40 ซึ่งปัจจุบันพระราชบัญญัติจราจรทางบก มาตรา 123 ที่จะมีผลบังคับใช้วันที่ 5 กันยายน 2565 ระบุว่า ในขณะขับรถยนต์ ผู้ที่อยู่ในรถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งตลอดเวลาในขณะขับรถยนต์ ทั้งที่นั่งแถวตอนหน้าและที่นั่งแถวตอนอื่น คนโดยสารที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 6 ปี ต้องจัดให้นั่งในที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กหรือนั่งในที่นั่งพิเศษสำหรับเด็ก คนโดยสารที่มีความสูงไม่เกิน 135 เซนติเมตร ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่ง ไม่ว่าจะนั่งแถวตอนใด ขณะที่ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ตามอายุ ปัจจุบันยังมีราคาค่อนข้างแพง จึงอาจต้องมีมาตรการสนับสนุนการเข้าถึงที่นั่งนิรภัย เช่น โครงการคนละครึ่ง มาตรการลด

ต้นทุนผู้ขาย ลดภาษีนำเข้า มาตรการสนับสนุนให้มีการผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐานในประเทศ องค์กรและชุมชน ร่วมจัดทำโครงการยืมคืนที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กหมุนเวียนใช้ในชุมชน เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ร่วมสร้างสังคมปลอดภัยให้เกิดขึ้นในขณะเดินทางออกสู่ท้องถิ่น

กฎหมายการบังคับใช้ที่นั่งนิรภัยเด็กในต่างประเทศ

การออกกฎหมายการบังคับใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กเล็กเพื่อความปลอดภัยและป้องกันอันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นขณะเดินทางในรถยนต์ ลดการบาดเจ็บและเสียชีวิตของเด็กจากแรงกระแทกจากอุบัติเหตุภายในหรือภายนอกรถยนต์ โดยกฎหมายบังคับใช้ที่นั่งนิรภัยเด็กในแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันไป อาทิ

- **ประเทศออสเตรเลีย** การใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กมีพื้นฐานมาจาก The Model Australian Road Rules ซึ่งแต่ละรัฐได้นำไปบังคับใช้แตกต่างกันในบางข้อกำหนด โดยกำหนดให้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กต้องเป็นไปตามมาตรฐาน AS/NZS 1754 สำหรับเด็กตามช่วงอายุ และข้อกำหนดต่อมาตรฐานที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กในออสเตรเลีย
- **ประเทศสหราชอาณาจักร** เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 12 ปีหรือมีความสูงน้อยกว่า 135 เซนติเมตร ต้องนั่งที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กหรือ Booster Seat
- **ประเทศฝรั่งเศส** เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี และมีความสูงน้อยกว่า 135 เซนติเมตร ต้องใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กที่ผ่านการรับรองจาก UN R44/R129 โดยเด็กที่มีความสูง 135-150 เซนติเมตร สามารถใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กแบบ Booster ได้ และหากในรถยนต์ไม่มีเบาะหลังหรือไม่มีเข็มขัดนิรภัยสามารถนำที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กแบบ Rear-facing Seat ไว้ที่นั่งหน้ารถยนต์ได้
- **ประเทศเยอรมนี** เด็กที่มีอายุน้อยกว่า 12 ปี หรือส่วนสูงน้อยกว่า 150 เซนติเมตร ต้องใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กและสำหรับเด็ก 12 ปีขึ้นไปต้องมีสายรัดนิรภัยสำหรับเด็กที่ได้รับอนุมัติตาม UN R44/R129
- **ประเทศเนเธอร์แลนด์** เด็กความสูงไม่เกิน 135 เซนติเมตร ต้องใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กสำหรับเด็กที่ได้รับการรับรองจาก UN R44/R129 ซึ่งหากต้องการให้เด็กสามคนนั่งบนเบาะหลังแต่มีที่ว่างสำหรับที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็ก 2 ที่นั่ง เด็กอายุ 3 ปีขึ้นไปอีก 1 คนสามารถใช้เข็มขัดนิรภัยสำหรับผู้ใหญ่ได้ และสำหรับเด็กที่มีความสูงมากกว่า 135 เซนติเมตร สามารถนั่งเบาะข้างหน้าได้แต่ต้องคาดเข็มขัดนิรภัยของผู้ใหญ่
- **ประเทศสหรัฐอเมริกา** แต่ละรัฐจะมีกฎหมายที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กและนักเดินทางที่ต้องปฏิบัติตามแตกต่างกันไปในแต่ละรัฐ อาทิ รัฐเซาท์ดาโคตา กำหนดให้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็ก สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 4 ปีและมีน้ำหนักน้อยกว่า 40 ปอนด์ รัฐเทนเนสซี กำหนดให้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 8 ปี รวมถึงมีข้อกำหนดสำหรับ ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็ก แบบ Rear-Facing Seat แบบ Forward-Facing Seat และแบบ Booster ทั้งนี้ ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กทั้งหมดต้องผ่านข้อกำหนด (รวมถึงการทดสอบการชน) ของ FMVSS 213 โดยสถาบันประกันภัยบนทางหลวงจะจัดทำตารางกฎหมายของรัฐทั้งหมด ซึ่งในรัฐส่วนใหญ่การเดินทางโดยแท็กซี่ได้รับการยกเว้นจากกฎหมายที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็ก ยกเว้นรัฐแคลิฟอร์เนีย
- **ประเทศญี่ปุ่น** กฎหมายจะไม่เข้มงวดกฎเกณฑ์ประเภทที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กที่ใช้และตำแหน่งที่นั่งมากนัก แต่กฎหมายมีแนวทางให้ปฏิบัติ โดยให้ใช้ ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็ก แบบหันหน้าไปทางด้านหลัง (Rear-Facing Car Seat) จนกว่าเด็กจะอายุครบ 2 ปี หรือมีน้ำหนักไม่เกิน 9 กิโลกรัม (20 ปอนด์) ส่วน ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็ก แบบหันไปทางหน้ารถยนต์ (Forward Facing Car Seat) ให้ใช้สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 4 ปี หรือมีน้ำหนักไม่เกิน 18 กิโลกรัม (40 ปอนด์) และเบาะเสริม (Booster Seat) สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 8 ปี และมีน้ำหนักไม่เกิน 36 กิโลกรัม (80 ปอนด์)
- **ประเทศมาเลเซีย** กฎหมายฉบับใหม่มีผลบังคับใช้ในเดือนมกราคม 2563 อนุญาตให้ใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กประเภทแบบ Rear-Facing Seat กับเด็กเล็กอายุไม่เกิน 18 เดือน หรือมีน้ำหนักตัวไม่เกิน 29 ปอนด์ ส่วนที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็ก แบบ Forward-Facing Seat ใช้กับเด็กอายุไม่เกิน 4 ปี หรือมีน้ำหนักตัวไม่เกิน 40 ปอนด์ และเบาะ Booster ใช้กับเด็กอายุไม่เกิน 7 ปี และส่วนสูงไม่เกิน 135 เซนติเมตร ซึ่งในกรณีที่ผู้ปกครองไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจะเสียค่าปรับ 2,000 ringgit ไม่ต้องใช้ที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กในรถแท็กซี่

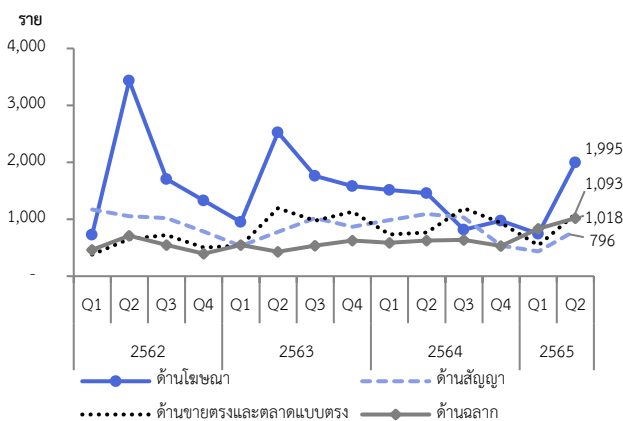
ที่มา: ความแตกต่างระหว่างกฎหมายการบังคับใช้ Car Seat ในต่างประเทศ 2565 www.BritaxThailand.com

7. การคุ้มครองผู้บริโภค

การร้องเรียนผ่านสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) ในไตรมาสสอง ปี 2565 เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.8 และร้อยละ 18.2 ตามลำดับ นอกจากนี้ ควรมีการเฝ้าระวังและตรวจสอบการโฆษณาและมาตรฐานของคลินิก ศัลยกรรมเสริมความงามที่อาจเข้าข่ายหลอกลวงผู้บริโภคที่มาจากช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ

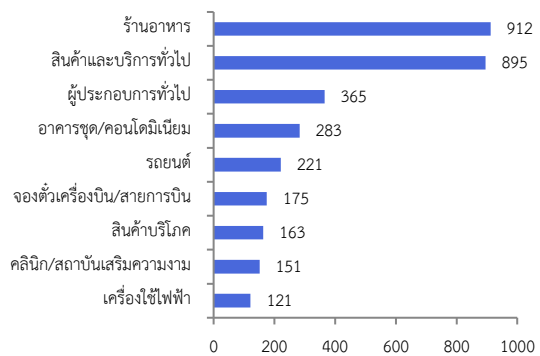
การรับเรื่องร้องเรียนสินค้าและบริการในไตรมาสสอง ปี 2565 ของ สคบ. มีจำนวน 4,902 ราย เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 24.8 โดยด้านที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดคือ ด้านโฆษณา รองลงมาเป็นด้านขายตรงและตลาดแบบตรง ด้านฉลาก และด้านสัญญา ตามลำดับ ทั้งนี้ สินค้าและบริการที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด คือ ร้านอาหาร 912 ราย จากกรณีการโกง Voucher ของร้านอาหารญี่ปุ่นชื่อดัง รองลงมาเป็นสินค้าและบริการทั่วไป 895 ราย ผู้ประกอบการทั่วไป 365 ราย อาคารชุด/คอนโดมิเนียม 283 ราย และรถยนต์ 221 ราย

แผนภาพ 17 การรับเรื่องร้องเรียน จำแนกตามประเด็น รายไตรมาส

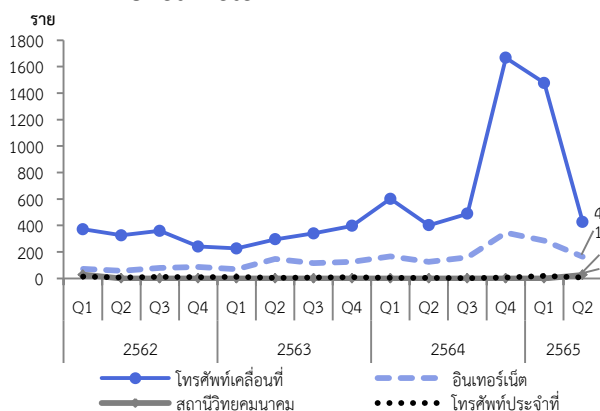
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

แผนภาพ 18 สินค้าและบริการที่มีการร้องเรียนสูงสุดในไตรมาสสอง ปี 2565 (ราย)

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

แผนภาพ 19 การรับเรื่องร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมรายไตรมาส ปี 2562-2565

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

แผนภาพ 20 ประเด็นร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมในไตรมาสสอง ปี 2565 (ราย)

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

การร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมของสำนักงาน กสทช. พบว่า ไตรมาสสอง ปี 2565 มีการร้องเรียนทั้งสิ้น 624 เรื่อง เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 18.2 จากปัญหาการร้องเรียนด้านบริการอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์ประจำที่ที่เพิ่มสูงขึ้น ขณะเดียวกัน การร้องเรียนในโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีแนวโน้มลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินการแก้ปัญหาอย่างเข้มข้นของ สำนักงาน กสทช. และผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์มือถือในช่วงที่ผ่านมา อีกทั้ง สำนักงาน กสทช. ได้มีการกำชับผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมทุกรายให้เตรียมพร้อมในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อรองรับ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2565 ที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ตาม การร้องเรียนในไตรมาสสองส่วนใหญ่ยังคงเป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับโทรศัพท์เคลื่อนที่มากที่สุด โดยเฉพาะในประเด็นการยกเลิกบริการ จำนวน 149 ราย รองลงมาเป็นการคิดค่าบริการผิดพลาด 116 ราย คุณภาพการให้บริการ 102 ราย และมาตรฐานการให้บริการ 107 ราย ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญในระยะต่อไป

นอกจากนี้ แพทยสภาเตรียมออก (ร่าง) ข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมเกี่ยวกับการเสริมสวย พ.ศ. โดยเปิดช่องให้มีการรับรองหลักสูตรการอบรมผ่าตัดเสริมความงามระยะสั้น และให้มีการอบรมแพทย์ตามหลักสูตรนี้ในสถานที่อื่นที่นอกเหนือจากสถานพยาบาลได้ แม้จะเป็นโอกาสและส่งผลดีต่อธุรกิจเสริมความงามในประเทศที่กำลังเติบโตและได้รับการยอมรับ แต่อาจก่อให้เกิดความกังวลต่อผู้บริโภคมากขึ้นในประเด็นเรื่องคุณภาพและมาตรฐานของการให้บริการ เนื่องจากปัจจุบันมีสถานเสริมความงามที่ไม่ได้มาตรฐานและไม่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งมีกึ่งใจผู้บริโภคด้วยการโฆษณาสินค้าและคิดค่าบริการที่ราคาถูก โดยใช้วัสดุ ยา อุปกรณ์และเครื่องมือที่ไม่ได้มาตรฐาน รวมทั้งโฆษณาอวดอ้างเกินจริง ดังนั้น เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น ผู้บริโภคควรศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานเสริมความงามที่จะเข้ารับบริการให้ชัดเจน ไม่ควรตัดสินใจเลือกโดยใช้ข้อมูลจากโฆษณาเพียงอย่างเดียว และต้องตรวจสอบรายชื่อแพทย์และเลขที่ใบอนุญาตคลินิกก่อนใช้บริการ ขณะที่ผลิตภัณฑ์ยา เวชภัณฑ์ต่าง ๆ ต้องมีใบรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) รวมทั้งอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการรักษาต้องมีมาตรฐานรองรับความปลอดภัย นอกจากนี้ ควรต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของราคา เงื่อนไขสัญญา และบริการหลังการขายของคลินิกให้ละเอียดรอบคอบ

ไขข้อข้องใจ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)

ตามที่ได้มีพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 (Personal Data Protection Act : PDPA) เพื่อยกระดับมาตรฐานการดูแลข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2565 นั้น แม้จะมีการประชาสัมพันธ์ถึงกฎหมายดังกล่าวระดับหนึ่ง แต่คนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้อง ทำให้เกิดความสับสนและไม่แน่ใจรูปแบบการกระทำที่เสี่ยงต่อการละเมิดกฎหมาย PDPA ซึ่งสาระสำคัญของกฎหมาย PDPA เป็นดังนี้

สามารถทำได้

- การถ่ายรูป-ถ่ายคลิป ตัดภาพบุคคลอื่นโดยไม่เจตนาและไม่ก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ผู้ถูกถ่าย
- การเผยแพร่รูปถ่าย – คลิปวิดีโอที่ติดบุคคลอื่น หากใช้เพื่อวัตถุประสงค์ส่วนตัว และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูล
- การติดกล้องวงจรปิดเพื่อความปลอดภัยภายในบ้านไม่ต้องมีป้ายแจ้งเตือน
- เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่จำเป็นต้องให้ความยินยอมทุกครั้งก่อนนำข้อมูลไปใช้ หาก
 - 1) เป็นการทำตามสัญญาหรือมีกฎหมายให้อำนาจ
 - 2) ใช้ข้อมูลเพื่อรักษาชีวิตของบุคคล
 - 3) เพื่อการค้นคว้าวิจัยทางสถิติ
 - 4) เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อปกป้องสิทธิของตน

ต้องได้รับความยินยอม

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

- ต้องคำนึงอย่างที่สุดในความเป็นอิสระของเจ้าของข้อมูล (ต้องไม่มีสภาพบังคับในการให้/ไม่ให้)
- ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลเท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมาย (ใช้ข้อมูลของเจ้าของบุคคลให้น้อยที่สุด)
- ต้องเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม (ห้ามใช้นอกเหนือวัตถุประสงค์)
- จัดทำบันทึกการกิจกรรม เพื่อให้สำนักงานสามารถตรวจสอบได้โดยจะบันทึกเป็นหนังสือหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

- มีสิทธิในการถอนความยินยอมในกรณีให้ความยินยอมไว้
- มีสิทธิในการได้รับการแจ้งให้ทราบรายละเอียด
- มีสิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคล
- มีสิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
- มีสิทธิขอให้ลบหรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลได้
- มีสิทธิขอให้ระงับ แก้ไข และโอนข้อมูลส่วนบุคคล

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (สคส.)

รู้จักรู้ทันผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร⁶

ชีวิตอันเร่งรีบและไลฟ์สไตล์ของคนในยุคปัจจุบันทำให้ผู้คนหันมาบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อหวังประโยชน์ทางสุขภาพและร่างกายในด้านต่าง ๆ มากขึ้น อย่างไรก็ตาม การบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารนั้นจำเป็นที่จะต้องรู้เท่าทันเพื่อให้ได้ประโยชน์ตามที่คาดหวังและป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้น

การดูแลสุขภาพเป็นกระแสที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งทำให้ผู้คนทั่วโลกต่างให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ร่างกายมากขึ้น อีกทั้งข้อจำกัดในการเข้าถึงอาหารในช่วงดังกล่าวยังทำให้การบริโภคอาหารของผู้คนมีความหลากหลายน้อยลง ซึ่งส่งผลต่อความครบถ้วนของสารอาหารที่ได้รับในแต่ละวัน โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ระบุว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้คนไทยขาดสมดุลในการบริโภคอาหาร โดยมีการบริโภคอาหารไขมันสูงและอาหารแปรรูปในสัดส่วนที่ค่อนข้างมาก นอกจากนี้ ปัจจุบันผู้คนยังให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์และรูปร่างหน้าตามากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย จากข้อมูลของ EuroMonitor พบว่า ปี 2559 ตลาดผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและวิตามินของประเทศไทย มีมูลค่า 53,810 ล้านบาท และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 74,247 ล้านบาท ในปี 2564

สถานการณ์การบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของคนไทย จากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พบว่า ในปี 2564 ครัวเรือนกว่า 1.8 ล้านครัวเรือน มีการซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมาบริโภคเพิ่มขึ้นจากปี 2562 ถึงร้อยละ 149.3 ที่มีเพียง 0.7 แสนครัวเรือน โดยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 1,036 บาทต่อเดือน สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมการให้ความสำคัญกับสุขภาพ ทั้งนี้ ข้อมูลผลสำรวจพฤติกรรมทางเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ผลิตภัณฑ์ลดน้ำหนัก ของศูนย์บริการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์⁷ พบว่า เหตุผลของการบริโภคผลิตภัณฑ์เหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อบำรุงร่างกาย บำรุงผิวพรรณ ลดปัญหาเกี่ยวกับผิว และลดน้ำหนัก โดยวิธีการเลือกซื้อจะพิจารณาจากการได้รับสัญลักษณ์ อย. เกือบร้อยละ 70 รองลงมา ร้อยละ 40.5 ตัดสินใจเลือกซื้อเพราะมีส่วนประกอบและสรรพคุณตรงกับความต้องการ และร้อยละ 33.7 ตัดสินใจซื้อตามคำแนะนำของแพทย์หรือเภสัชกร อย่างไรก็ตาม ข้อมูลการสำรวจของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ประชาชนกว่าร้อยละ 70 มีความเห็นว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องรับประทานเป็นประจำ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า แม้คนไทยจะมีแนวโน้ม

แผนภาพ 21 ประเภทของผลิตภัณฑ์สุขภาพ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ผลิตภัณฑ์ลดน้ำหนัก ที่ผู้บริโภคนิยมซื้อมากที่สุด และเหตุผลที่บริโภค

ที่มา: ศูนย์บริการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2562

⁶ ผลิตภัณฑ์ที่รับประทานนอกเหนือจากการรับประทานอาหารตามปกติ ซึ่งมีสารอาหารหรือสารอื่นเป็นองค์ประกอบ เช่น วิตามิน ไขมัน แร่ธาตุ รวมทั้งสารสังเคราะห์ที่เลียนแบบ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารไม่ใช่อาหารโดยตรง แต่ใช้บริโภคเพื่อเสริมสร้างสุขภาพหรือเสริมความงาม เป็นต้น

⁷ ประชาชนทั่วไป จำนวน 1,024 คน ทุกระดับการศึกษาและอาชีพ

ให้ความสำคัญกับสุขภาพมากขึ้น แต่บางส่วนยังมีทัศนคติและความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ไม่รอบด้านมากนัก ซึ่งผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมีข้อเท็จจริงที่ต้องตระหนักถึง ดังนี้

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

1. **การได้รับเครื่องหมาย อย. ไม่ได้เป็นเครื่องยืนยันว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารนั้นจะสามารถให้ประโยชน์หรือเกิดผลต่อร่างกายตามที่คาดหวัง** ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่ขึ้นทะเบียน อย. ในประเภทอาหารมิใช่ประเภทยา เป็นเพียงการยืนยันว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารนั้นได้รับการตรวจสอบว่าวัตถุดิบและกระบวนการผลิตจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อผู้บริโภค แต่ไม่ได้หมายถึงผลิตภัณฑ์นั้นจะสามารถช่วยให้ผู้บริโภคได้รับประโยชน์ตามที่คาดหวังไว้ อาทิ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่มีส่วนผสมของกลูตาไธโอนที่มักมีการอ้างสรรพคุณในการช่วยให้ผิวขาว แต่จากข้อมูลในวารสารวิจัยและพัฒนา องค์การเภสัชกรรม พบว่า ยังไม่ปรากฏหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ระบุว่าสารนี้มีส่วนช่วยในทำให้ผิวขาวขึ้น เช่นเดียวกับบทความของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล⁸ ที่ระบุว่ากลูตาไธโอนในรูปแบบอาหารเสริมไม่สามารถช่วยทำให้ผิวขาวได้แต่อย่างใด เนื่องจากจะถูกย่อยสลายไปจนหมดในกระเพาะอาหาร ขณะที่วิตามินซี ซึ่งมีการอ้างว่าสามารถช่วยลดความเสี่ยงจากโรคหัวใจและโรคเมะเร็ง แต่การวิจัยของมหาวิทยาลัย Johns Hopkins ระบุว่า ไม่ได้มีส่วนช่วยลดความเสี่ยงดังกล่าว

2. **ไม่ใช่ทุกคนที่จำเป็นต้องบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร** สารอาหารสำคัญที่อยู่ในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารส่วนใหญ่เป็นสารที่ผู้บริโภคสามารถได้รับจากการบริโภคอาหารปกติ ดังนั้น หากมีการบริโภคอาหารที่หลากหลายและเพียงพออยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องเสริมด้วยผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร นอกจากนี้ การบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่มากเกินไปอาจส่งผลเสียต่อร่างกายได้ อาทิ โดยปกติร่างกายมนุษย์สามารถดูดซึมวิตามินซีได้เฉลี่ยประมาณ 200 - 400 มิลลิกรัมต่อครั้งเท่านั้น แต่หากรับประทานวิตามินซีในปริมาณที่สูงเกินไป ร่างกายจะไม่สามารถดูดซึมได้ทั้งหมด และอาจทำให้เป็นผลเสียตามมา อาทิ การเกิดนิ่วในไตโดยเฉพาะในเพศชาย

3. **ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมีโทษเช่นกัน** ปัจจุบันมีการนำงานวิจัยจำนวนมากมายืนยันผลของสารประกอบที่สำคัญในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารต่อร่างกาย อย่างไรก็ตาม สารประกอบสำคัญในผลิตภัณฑ์เสริมอาหารบางประเภทกลับมีผลข้างเคียงที่ผู้บริโภคต้องตระหนักและให้ความสำคัญ อาทิ แปะก๊วย ซึ่งมีการศึกษาที่ระบุว่า มีส่วนช่วยบำรุงสมองและความจำ แต่อีกด้านหนึ่งสามารถทำให้เส้นเลือดตีบได้ เช่นเดียวกับน้ำมันปลาที่มีส่วนช่วยเรื่องสมองและความจำ แต่อาจทำให้ระดับน้ำตาลในเลือดเพิ่มสูงขึ้น

4. **สารอาหารที่ได้รับจากผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมีต้นทุนสูงกว่าอาหารปกติ** ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมีทั้งประโยชน์และผลเสีย อีกทั้งยังมีต้นทุนสูงกว่าการบริโภคอาหารปกติในบางประเภท อาทิ ซุปไก่สกัด 1 ขวด มีโปรตีนเท่ากับไข่ไก่ครึ่งฟองและมีธาตุเหล็กเท่ากับนมสดรสจืดครึ่งกล่อง ขณะที่ฝรั่ง 1 ผล หรือส้ม 2-3 ผล สามารถให้วิตามินซีที่เพียงพอกับความต้องการต่อวันของร่างกาย และวิตามินอี ซึ่งเป็นสารต้านอนุมูลอิสระ สามารถทดแทนได้ด้วยการบริโภคมะละกอหรือฟักทอง

5. **ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารจำนวนมากยังไม่มีการศึกษาที่ชัดเจนถึงผลต่อร่างกาย** ปัจจุบันการอ้างถึงสรรพคุณของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในการช่วยลดโอกาสและความเสี่ยงด้านสุขภาพต่าง ๆ ยังไม่มีความชัดเจน อาทิ สารสกัดจากชาเขียว ซึ่งมีสารคาเทชิน (Catechin) และไทอามีน (Thiamine) ที่มีส่วนช่วยเพิ่มการเผาผลาญพลังงาน สลายเซลล์ไขมัน ลดการดูดซึมและการสร้างเซลล์ไขมันในร่างกาย แต่มีผลการวิจัยระบุว่า ประสิทธิภาพ

⁸ บทความเผยแพร่ความรู้สู่ประชาชน “กลูตาไธโอน (glutathione) ทำให้ขาวจริงหรือ??”, คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ของสารสกัดจากชาเขียวในการลดน้ำหนักยังไม่ชัดเจน เนื่องจากมีผลน้อยจนอาจไม่มีความสำคัญทางคลินิก⁹ เช่นเดียวกับกรดคอนจูเกตเต็ดไลโนเลอิก (Conjugated Linoleic Acid : CLA) ที่มีส่วนช่วยลดการสะสมของไขมันในร่างกาย แต่ผลการวิจัยพบว่า การได้รับ CLA ขนาด 3.4 กรัมต่อวัน เป็นเวลา 1 ปี ไม่มีผลในการป้องกันการเพิ่มขึ้นของน้ำหนักตัวหรือน้ำหนักไขมันในคนสุขภาพดีแต่น้ำหนักตัวเกินมาตรฐาน¹⁰

ข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นว่า แม้ว่าผู้บริโภคจะคาดหวังประโยชน์ทางด้านสุขภาพจากการรับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร แต่ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารไม่ได้มีสรรพคุณในการป้องกัน บำบัด หรือรักษาโรค และไม่สามารถคาดหวังประสิทธิผลที่แน่นอนได้ ดังนั้น กลุ่มคนที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องรับประทานผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม สำหรับคนบางกลุ่ม อาทิ ผู้ที่ไม่สามารถรับประทานอาหารบางประเภทได้ มีภาวะบกพร่องทางโภชนาการ ผู้สูงอายุที่อวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายเริ่มเสื่อมสภาพลง อาทิ ระบบย่อยและดูดซึมอาหาร ซึ่งอาจทำให้ร่างกายได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ อาจใช้ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อเสริมสารอาหารที่ขาดไปได้

สำหรับผู้ที่ต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร **ควรเลือกซื้ออย่างระมัดระวังโดยพิจารณา** ดังนี้ (1) ในผู้ที่มีโรคประจำตัวหรือรับประทานยาเป็นประจำควรปรึกษาแพทย์ก่อน เนื่องจากอาจมีผลต่อร่างกายหรือทำปฏิกิริยาต่อยาที่รับประทานอยู่ ขณะที่ผู้ที่ต้องการบริโภคควรพิจารณาถึงความต้องการและข้อจำกัดของร่างกายของตนเองก่อนตัดสินใจซื้อมาบริโภค อาทิ ตรวจเลือด วิเคราะห์สารอาหารที่รับประทานในแต่ละวัน เพื่อตรวจสอบสารอาหารที่ร่างกายอาจได้รับไม่เพียงพอ (2) ศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์ก่อนตัดสินใจซื้อ โดยเลือกจากผู้ผลิตที่มีความน่าเชื่อถือ มีฉลากแสดงส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ที่ถูกต้อง และจดทะเบียนรับรองคุณภาพกับ ออย. โดยสามารถตรวจสอบเลขสารบบอาหารของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารได้ที่ www.fda.moph.go.th หรือ Oryor Smart Application หรือไลน์ @FdaThai และ (3) ไม่ควรซื้อผลิตภัณฑ์ที่มีการโฆษณาอวดอ้างสรรพคุณดีเกินไป อาทิ ขวขึ้นภายใน 7 วัน รอบเอวลดลง 2 นิ้ว ภายใน 2 สัปดาห์ โดยให้ตั้งข้อสังเกตว่าผลิตภัณฑ์นั้นอาจมีการใส่สารหรือตัวยาอื่นที่เป็นอันตราย นอกจากนี้ ผู้บริโภคควรพึงระลึกไว้เสมอว่า ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเป็นเพียงการรับประทานเพื่อเสริมจากมื้ออาหารปกติ ไม่ควรหวังพึ่งสารอาหารจากผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเป็นหลัก และละเลยการให้ความสำคัญกับการบริโภคอาหารและพฤติกรรมด้านสุขภาพที่เหมาะสม ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของการขาดสารอาหารและความผิดปกติของร่างกายได้ สำหรับภาครัฐ แม้ว่าปัจจุบันหน่วยงานภายใต้กระทรวงสาธารณสุขต่าง ๆ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) จะมีการกำกับและดูแลทั้งการให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของสารอาหารแต่ละประเภท ความจำเป็น และแนวทางในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร รวมถึงมีระบบตรวจสอบผลิตภัณฑ์ที่มีการจดทะเบียนถูกต้อง และรายงานผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตราย แต่ข้อมูลข้างต้นยังมีลักษณะกระจัดกระจาย จึงควรมีแนวทางในการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ไว้ด้วยกัน เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถหาความรู้และตรวจสอบข้อมูลก่อนตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารมาบริโภคได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

⁹ Jurgens, Tannis M et al. "Green tea for weight loss and weight maintenance in overweight or obese adults. (2012)

¹⁰ Ronald P. Mensink, "Dairy products and the risk to develop type 2 diabetes or cardiovascular disease", International Dairy Journal, 2006

พฤติกรรมการลงทุนของคนรุ่นใหม่ในตลาด Cryptocurrency

สกุลเงินดิจิทัลได้รับความนิยมอย่างมากในช่วงที่ผ่านมา เนื่องจากโอกาสในการทำกำไรจากการลงทุนที่มีอัตราผลตอบแทนสูง อย่างไรก็ตาม นักลงทุนไทยโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดความสูญเสียอย่างไม่ทันตั้งตัว เนื่องจากตลาดคริปโตฯ เป็นสิ่งใหม่ที่ยังมีความเสี่ยงในหลายด้าน ผู้ลงทุนจึงต้องทำความเข้าใจและศึกษาอย่างรอบคอบเพื่อลดความเสี่ยงจากการลงทุนดังกล่าว

คริปโตเคอร์เรนซี (Cryptocurrency) หรือสกุลเงินดิจิทัล เป็นสินทรัพย์ดิจิทัลชนิดหนึ่งที่พัฒนาบนระบบเทคโนโลยี blockchain ซึ่งมีความน่าเชื่อถือ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมโยงให้คนทั่วโลกเข้าถึงได้ ซึ่งปัจจุบันถือเป็นสินทรัพย์ที่ผู้คนทั่วโลกให้ความสนใจในการเข้ามาลงทุน และหาผลตอบแทนจากการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าที่ปรับตัวสูงขึ้นมาก โดย ณ สิ้นปี 2564 คริปโตฯ มีมูลค่าตลาดถึง 2.2 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากต้นปี 2563 ที่มีมูลค่าเพียง 1.9 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้นกว่า 12.4 เท่าตัว และทำให้ในปี 2564 เพียงปีเดียวมีผู้ครอบครองคริปโตฯ เพิ่มขึ้นจาก 106 ล้านคนทั่วโลกในเดือนมกราคม เป็น 295 ล้านคน ณ สิ้นปี เช่นเดียวกับประเทศไทย จากข้อมูลของศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล พบว่า ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2565 มีจำนวนบัญชีซื้อขายคริปโตฯ ถึง 2.5 ล้านบัญชีเพิ่มขึ้น 10 เท่าจากปี 2563 ที่มีจำนวนเพียง 1.7 แสนบัญชีเท่านั้น และจากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) พบว่า ในปี 2564 ไทยมีมูลค่าการซื้อขายคริปโตฯ เฉลี่ยประมาณ 1.4 แสนล้านบาทต่อเดือน โดยการเพิ่มขึ้นดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าคนไทยให้ความสนใจในคริปโตฯ มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในช่วงปี 2564 – 2565 มูลค่าของคริปโตฯ ในตลาดปรับตัวลดลงอย่างมาก จากมูลค่าสูงที่สุด 2.9 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2564 เหลือเพียง 8.2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงเดือนมิถุนายน 2565 สาเหตุมาจากความไม่มีเสถียรภาพของเศรษฐกิจและการเมืองในระดับโลก และความไม่เชื่อมั่นในตลาดคริปโตฯ จากเหตุการณ์การล่มสลายของเหรียญ LUNA – UST และแพลตฟอร์มการซื้อขายคริปโตฯ ซึ่งส่งผลกระทบต่อนักลงทุน อาทิ กองทุนที่ลงทุนในคริปโตฯ ถูกคำสั่งศาลให้ล้มเลิกกิจการ หลายบริษัทเสี่ยงล้มละลาย การฆ่าตัวตายของนักลงทุนที่สูญเสียจากการลงทุน ทั้งนี้ แม้ว่าผลกระทบต่อไทยจะไม่ชัดเจนดังเช่นกรณีของต่างประเทศ แต่เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการลงทุนในตลาดคริปโตฯ ของคนไทย อาจมีความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายจากการลงทุนดังกล่าว ดังนี้

แผนภาพ 22 เงินทุนของตลาดสกุลเงินคริปโตฯ

ที่มา: TradingView ข้อมูล ณ วันที่ 4 สิงหาคม 2565

1. **ผู้ลงทุนในคริปโตฯ ส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ที่ต้องการสร้างผลกำไรที่สูงในเวลาที่รวดเร็ว**
โดย พบว่า บัญชีของผู้ลงทุนในคริปโตฯ กว่าครึ่งเป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี โดยร้อยละ 3 เป็นเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า

20 ปี และร้อยละ 47 เป็นบัญชีลงทุนของผู้ที่มีอายุ 21 - 30 ปี ซึ่งการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU) พบว่า สาเหตุที่คน Gen Z สนใจลงทุนในคริปโตฯ เพราะต้องการรวยเร็ว ทั้งนี้ แม้ว่าทัศนคติความต้องการผลตอบแทนสูงในระยะเวลายาวนานอาจทำให้หลายคนกลายเป็นเศรษฐีในระยะเวลายาวนานเร็ว แต่อีกด้านหนึ่งผู้ลงทุนในคริปโตฯ อาจเกิดความสูญเสียมูลค่าของทรัพย์สินทั้งหมดได้ในระยะเวลายาวนานเช่นกัน

2. **1 ใน 5 ของผู้ลงทุนในคริปโตฯ ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับคริปโตฯ อยู่ในระดับน้อย และร้อยละ 25 ใช้สัญชาตญาณในการตัดสินใจลงทุน** จากรายงานการศึกษาพฤติกรรมการลงทุนใน Bitcoin¹¹ พบว่า ผู้ลงทุนที่ศึกษาความเสี่ยงและผลตอบแทนก่อนการลงทุนอย่างละเอียดมีเพียงร้อยละ 25.45 เท่านั้น และนอกจากนี้ มีนักลงทุนที่มีการศึกษาเกี่ยวกับคริปโตฯ ค่อนข้างน้อยและไม่มีการศึกษาเลย มีสัดส่วนร้อยละ 19.59 และร้อยละ 6.43 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “ถอดรหัสความคิดพิชิตใจคนชอบเสี่ยง Marketing to Risk lover” (CMMU, 2565) ที่พบว่า ผู้ลงทุนในตลาดคริปโตฯ มากกว่าร้อยละ 44.8 ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการลงทุนประเภทนี้อย่างเพียงพอโดยเฉพาะในกลุ่มคนอายุน้อย ซึ่งส่งผลให้ผู้ลงทุนมีโอกาสตัดสินใจผิดพลาดได้สูง นอกจากนี้ ข้อมูลผลสำรวจความสนใจสินทรัพย์ดิจิทัลของ ก.ล.ต. พบว่าเมื่อนักลงทุนส่วนใหญ่ใช้การวิเคราะห์ทางเทคนิค เช่น วิเคราะห์กราฟ (ร้อยละ 41) ติดตามข่าวสารจากช่องทางต่าง ๆ (ร้อยละ 26) แต่ยังมีนักลงทุนอีกร้อยละ 25 ที่ใช้สัญชาตญาณในการลงทุน ซึ่งงานวิจัยของ Delfabbro และคณะ (2021)¹² ที่ศึกษาจิตวิทยาของการซื้อขายคริปโตฯ ปัจจัยเสี่ยง และการป้องกัน พบว่า การใช้สัญชาตญาณทำให้ผู้ลงทุนรู้สึกเหมือนเล่นเกมพนันออนไลน์ และคิดไปเองได้ว่าจะสามารถควบคุมผลตอบแทนจากการลงทุนได้เพราะความสามารถและกลยุทธ์ของตนเอง อาจเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดความเสียหายในการตัดสินใจลงทุนได้เช่นกัน

3. **มากกว่า 1 ใน 4 ของคนรุ่นใหม่ที่ลงทุนในคริปโตฯ ลงทุนเพื่อความสนุก บันทึกลง และเข้าสังคม** การลงทุนเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ซึ่งการลงทุนจะประสบความสำเร็จได้ต้องเริ่มจากการมีเป้าหมายในการลงทุนและวางแผนอย่างรอบคอบ อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษา เรื่อง การจัดกลุ่มผู้ลงทุนไทยตามพฤติกรรมการลงทุนใน Bitcoin ในปี 2562 พบว่า คนรุ่นใหม่ที่ลงทุนใน Bitcoin ถึงร้อยละ 25.6 มีวัตถุประสงค์เพื่อความสนุก บันทึกลง และเพื่อเข้าสังคม/แลกเปลี่ยนข่าวสาร Bitcoin

4. **นักลงทุนคริปโตฯ มีแนวโน้มใช้แพลตฟอร์มต่างประเทศ** จากงานวิจัยของ CMMU ชี้ให้เห็นว่า นักลงทุนในตลาดคริปโตฯ ร้อยละ 64.8 มีความกังวลว่าจะต้องเสียภาษี จึงเลือกที่จะซื้อขายผ่านแพลตฟอร์มต่างประเทศ แม้พฤติกรรมดังกล่าวสามารถทำได้โดยไม่ผิดกฎหมายและนักลงทุนบางส่วนมองว่าแพลตฟอร์มของต่างประเทศมีรูปแบบการลงทุนที่หลากหลายกว่า อีกทั้งยังมีปริมาณการซื้อขายที่สูงกว่าตลาดในประเทศ แต่อย่างไรก็ตามการเลือกใช้แพลตฟอร์มต่างประเทศที่ไม่น่าเชื่อถืออาจมีความเสี่ยงของการสูญเสียข้อมูลส่วนบุคคล และไม่สามารถตรวจสอบ และติดตามเช่นเดียวกับแพลตฟอร์มในประเทศซึ่งได้รับการรับรองจาก ก.ล.ต.

ข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมการลงทุนของคนไทยโดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ในตลาดคริปโตฯ ที่มีความเสี่ยงในหลายด้าน อย่างไรก็ตาม การลงทุนตั้งแต่อายุน้อยเป็นเรื่องที่ควรส่งเสริม โดยผู้ลงทุนต้องทำความเข้าใจและทราบถึงความเสี่ยงที่มีอยู่ของการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทนั้น ๆ รวมทั้งควรศึกษาข้อมูลให้เพียงพอก่อนตัดสินใจลงทุนเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายหรือความสูญเสียที่ไม่พึงประสงค์ โดยเฉพาะกลุ่มคนรุ่นใหม่ ทั้งนี้ สำหรับการลงทุนในคริปโตฯ ผู้ลงทุนควรเข้าใจความเสี่ยงของตลาดคริปโตฯ ที่สำคัญ ดังนี้

¹¹ งานศึกษา เรื่อง การจัดกลุ่มผู้ลงทุนไทยตามพฤติกรรมการลงทุนใน Bitcoin (ศรียาญจนสอน, 2562)

¹² อ้างถึงในบทความของสถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ (2565) เรื่อง คริปโตเคอเรนซี: ดาบสองคม

1. **ตลาดคริปโตฯ ไม่มีการกำกับดูแลตามกฎหมาย** ตลาดของคริปโตฯ เป็นการซื้อ/ขาย ในระดับโลกที่สามารถทำธุรกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ของประเทศใด ๆ ก็ได้ และตลาดเปิดให้บริการตลอดเวลา แม้ว่าประเทศไทยจะมี ก.ล.ต. ทำหน้าที่กำกับดูแลในส่วนของผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับคริปโตฯ ที่ครอบคลุมถึง 5 ประเภท ได้แก่ (1) ศูนย์ซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล (exchange) (2) นายหน้าซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล (broker) (3) ผู้ค้าสินทรัพย์ดิจิทัล (dealer) (4) ที่ปรึกษาสินทรัพย์ดิจิทัล (investment advisor) และ (5) ผู้จัดการเงินทุนสินทรัพย์ดิจิทัล (fund manager) แต่การกำกับดูแลเป็นเพียงบางส่วนของธุรกรรมในตลาดคริปโตฯ เท่านั้น ไม่สามารถกำกับดูแลการออกเสนอขายคริปโตฯ และคุ้มครองผู้ลงทุนในคริปโตฯ ที่ทำการซื้อ/ขาย ผ่านแพลตฟอร์มที่ไม่ได้ดำเนินการจดทะเบียนในประเทศไทยได้

2. **คริปโตฯ ส่วนใหญ่ไม่มีสินทรัพย์ค้ำประกัน** การลงทุนในตลาดคริปโตฯ มีความแตกต่างกับการลงทุนประเภทอื่น ๆ ในเรื่องการไม่มีสินทรัพย์ค้ำประกัน (ยกเว้น Stablecoin บางชนิด) ทำให้เมื่อเกิดการด้อยค่าผู้ที่เป็นเจ้าของจะไม่มีหลักประกันใด ๆ เลย อาทิ กรณีเหรียญ Terra Classic ที่เคยมีมูลค่าสูงถึง 3,903 บาท/เหรียญ ในเดือนเมษายน 2565 และตกลงมาเหลือเพียง 0.003 บาท/เหรียญ ในเดือนถัดมา

3. **ตลาดคริปโตฯ ถูกขึ้นได้ง่าย** โดยการเปลี่ยนแปลงของราคา คริปโตฯ เกิดขึ้นจากความต้องการ และสามารถถูกขึ้นได้จากข่าวสาร แทนการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยพื้นฐาน (งบการเงิน ผลประกอบการ) ดังเช่นการลงทุนในหุ้น รวมทั้งตลาดคริปโตฯ ยังสามารถปั่นราคาสินทรัพย์ (Pump and Dump) ได้ง่าย และควบคุมได้ยาก โดยนักลงทุนรายใหญ่ปล่อยข่าวเท็จหรือปั่นให้ราคาเหรียญขึ้นไปสูงๆ (Pump) และเพื่อดึงให้รายย่อยเข้ามาซื้อ จนสุดท้ายเจ้ามือก็ทำการเทขายเหรียญออกมาจำนวนมาก (Dump) เช่นเดียวกับการปั่นหุ้น

4. **ตลาดคริปโตฯ มีการหลอกลวง และการโกงหลายรูปแบบ** การหลอกลวง อาทิ การส่งลิงก์เว็บไซต์หรือการดาวน์โหลดแอปพลิเคชันปลอมผ่านอีเมล เพื่อหลอกให้ผู้ใช้ทำการล็อกอินเข้าใช้งานด้วยความเคยชิน หรืออาจมาในรูปแบบของการบริการช่วยเหลือ (Technical Support) ที่หลอกให้ผู้ใช้กรอกรหัสผ่านลงในเว็บไซต์ปลอมและขโมยบัญชีผู้ใช้ไปใช้งาน หรือเพื่อขโมยเหรียญคริปโตฯ การชักชวนลงทุนสูงใจว่าสามารถทำได้แบบเกินจริง การหลอกว่าจะแจกเงินหรือ token ขณะที่การโกงหรือที่เรียกว่าการ rug pull เกิดจากการที่นักต้มตุ๋นทำตัวว่ามีพัฒนาโครงการเหรียญคริปโตฯ ใหม่ ๆ เข้ามาในตลาดเพื่อต้องการหลอกล่อให้นักลงทุนเข้ามาซื้อขายก่อนที่จะเทขายทิ้ง หรือฉ้อโกงเงินในระบบ และส่งผลให้เหรียญนั้น ไร้มูลค่า ซึ่ง rug pull มีรูปแบบการโกง อาทิ การขโมยสภาพคล่องออกจากกระบบ การล็อกคำสั่งขายเหรียญ เช่น กรณีเหรียญ \$SQUID ซึ่งอ้างอิงกระแสจากซีรีส์ชื่อดังของเกาหลีใต้ เรื่อง Squid Game ที่ถูกปั่นราคาขึ้นไปจนมีมูลค่ากว่า 3,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ และผู้สร้างทำการเทขายเหรียญออกไปเป็นเงินสดและปิดระบบ ซึ่งทำให้มูลค่าเหรียญลดลงเหลือ 0 ดอลลาร์สหรัฐฯ สร้างความเสียหายเป็นมูลค่ากว่า 400 ล้านบาท

เทคโนโลยีได้ก่อให้เกิดการลงทุนในรูปแบบใหม่ที่แตกต่างจากการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทอื่น แม้ว่าจะเป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูง แต่ก็มีความเสี่ยงสูงด้วยเช่นกัน ประกอบกับการไม่มีกฎหมายดูแล ทำให้ผู้ลงทุนไม่ได้รับการคุ้มครองเท่าที่ควรและมีโอกาสสูงที่สูญเสียเงินลงทุนทั้งหมด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทางสังคม อาทิ สุขภาพจิตหรือการฆ่าตัวตาย (กรณีเหรียญ LUNA เสื่อมค่า มีการฆ่าตัวตายจากเหตุดังกล่าวถึง 22 คน) การหลอกลวง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างความตระหนักรู้แก่สังคมถึงความจำเป็นที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจเพื่อให้เท่าทันกับการลงทุน ตลอดจนประเมินความเสี่ยงอย่างรอบด้านหากต้องการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทนี้ รวมถึงการหาแนวทางการปรับปรุงการกำกับดูแลเพื่อคุ้มครองผู้ลงทุน ทั้งนี้ ผู้ลงทุนสามารถศึกษาข้อมูลเบื้องต้นได้จากเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ www.sec.or.th/digitalasset และคู่มือการลงทุนในสินทรัพย์ดิจิทัลในเว็บไซต์ดังกล่าว

การทำงานของผู้สูงอายุตอนต้น กลุ่มที่ต้องให้ความสำคัญ และประเด็นที่ต้องคำนึงถึง

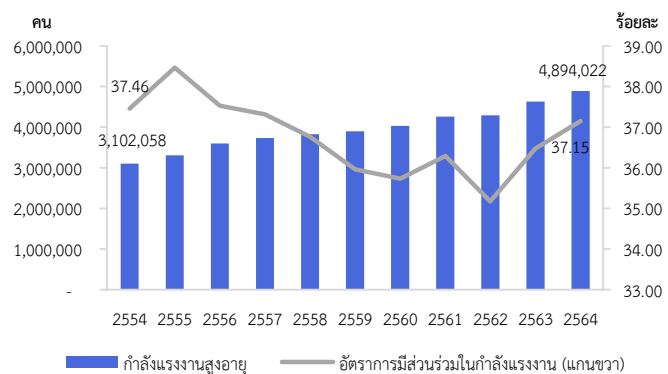
การที่ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ส่งผลให้นโยบายและมาตรการรองรับการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุ จึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุตอนต้นซึ่งยังมีศักยภาพและความพร้อมในการทำงาน อีกทั้งยังมีส่วนร่วมในตลาดแรงงานสูง แต่อย่างไรก็ตาม หากจะส่งเสริมการทำงานกลุ่มดังกล่าว ยังมีประเด็นที่ต้องคำนึงถึง ทั้งพฤติกรรม และลักษณะการทำงาน เพื่อให้ตอบโจทย์ความต้องการและเป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาประเทศ

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ทำให้จำนวนผู้สูงวัยเพิ่มมากขึ้น กลายเป็นประเด็นที่ถูกให้ความสำคัญในการที่จะต้องมียุทธศาสตร์และมาตรการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ซึ่งมาตรการหนึ่งที่ถูกหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงเป็นเวลานาน คือ การส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้สูงวัยจำนวนมากยังมีศักยภาพและสามารถช่วยขับเคลื่อนประเทศ รวมทั้งยังเป็นการชดเชยการขาดแคลนแรงงานได้ในบางส่วน ซึ่งประเทศไทยมีแนวทางการส่งเสริมการจ้างงานของผู้สูงวัยปรากฏอยู่ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต โดยในแผนย่อยที่ 5 ระบุถึง การส่งเสริมศักยภาพของผู้สูงอายุที่เน้นให้ผู้สูงอายุพึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนให้มีการจ้างงานในกลุ่มผู้สูงอายุและพัฒนาทักษะให้กับผู้สูงวัย โดยเฉพาะกลุ่มวัยสูงอายุตอนต้นที่เป็นวัยที่ยังมีศักยภาพและมีโอกาสกลับเข้ามามีส่วนร่วมในตลาดแรงงานได้ง่ายกว่ากลุ่มอื่น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาพฤติกรรมและลักษณะการทำงานของวัยดังกล่าว มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์การทำงานของผู้สูงอายุ

1. แม้ภาพรวมตลอด 10 ปีที่ผ่านมา การมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของผู้สูงอายุจะลดลง แต่กลุ่มวัยสูงอายุตอนต้น (60-69 ปี) มีอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานสูงกว่าวัยอื่นมาก โดยภาพรวมอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของผู้สูงอายุมีสัดส่วนร้อยละ 37.46 ในปี 2554 และลดลงเหลือร้อยละ 37.15 ในปี 2564 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายช่วงวัย พบว่า ในปี 2564 วัยสูงอายุตอนต้น (60-69 ปี) มีอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานสูงถึงร้อยละ 52.35 โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อายุระหว่าง 60-65 ปี ที่มีอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานสูงถึงร้อยละ 56.68 ซึ่งค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศพัฒนาแล้ว¹³ กล่าวคือ ไทยมีอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของผู้ที่มีอายุระหว่าง 55 – 64 ปี สูงถึงร้อยละ 69.04 ในปี 2564 ใกล้เคียงหรือสูงกว่าบางประเทศในกลุ่ม OECD อาทิ เกาหลีใต้มีสัดส่วนร้อยละ 68.6 เยอรมนีร้อยละ 74.1 และฝรั่งเศสร้อยละ 59.7

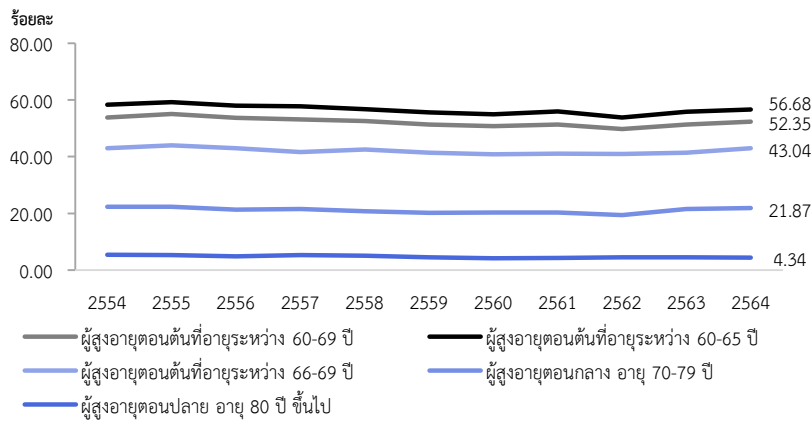
แผนภาพ 23 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของผู้สูงอายุ ปี 2554-2564

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

¹³ ปรับช่วงอายุ เนื่องจากข้อจำกัดของข้อมูล ทั้งนี้เกาหลีใต้เกษียณอายุที่ 60 ปี เยอรมันเกษียณอายุที่ 65 ปี และฝรั่งเศส เกษียณอายุที่ 62-67 ปี

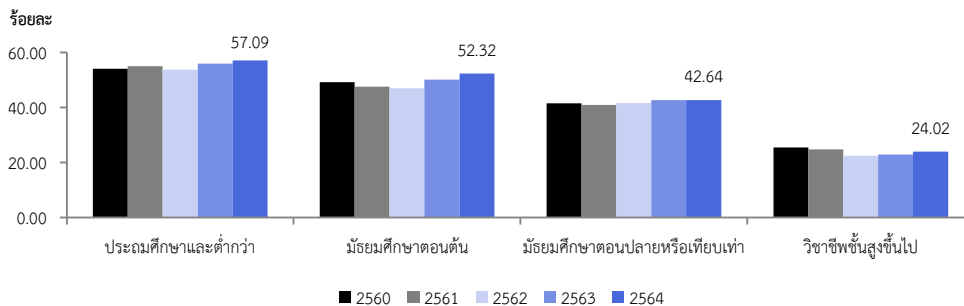
แผนภาพ 24 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของผู้สูงอายุ จำแนกตามช่วงอายุ ปี 2554-2564

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

2. แม้อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของวัยผู้สูงอายุตอนต้นจะมีสัดส่วนสูง แต่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำ โดยในปี 2564 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของผู้สูงอายุตอนต้นที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่ามีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 57.09 รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ร้อยละ 52.32 มัธยมศึกษาตอนปลายเหลือเทียบเท่าที่ร้อยละ 42.64 ขณะที่อัตราการมีส่วนร่วมในตลาดแรงงานของผู้สูงอายุตอนต้นที่จบการศึกษาระดับวิชาชีพชั้นสูงมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 24.02 เท่านั้น ซึ่งต่ำกว่าระดับประถมศึกษาถึง 2 เท่า สะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงอายุที่ยังต้องการทำงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานทักษะต่ำ ส่วนผู้สูงอายุที่เป็นแรงงานทักษะสูงไม่ได้ต้องการทำงานมากนัก

แผนภาพ 25 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของวัยสูงอายุตอนต้นที่มีอายุ 60-69 ปี จำแนกตามระดับการศึกษา

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

3. ผู้สูงอายุตอนต้นส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตรกรรม แต่มีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา โดย ปี 2564 ภาพรวมผู้สูงอายุตอนต้นที่มีงานทำมีจำนวน 3.92 ล้านคน ในจำนวนนี้ทำงานในภาคเกษตรกรรมคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59.14 รองลงมาเป็นภาคบริการที่ร้อยละ 30.20 อย่างไรก็ตาม ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีสาขาที่ทำงานต่างกัน คือ ผู้สูงอายุตอนต้นที่มีระดับการศึกษาต่ำ หรือจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าและต่ำกว่า ซึ่งมีจำนวน 3.72 ล้านคนนั้น ในจำนวนนี้ร้อยละ 61.28 ทำงานในภาคเกษตรกรรม โดยส่วนใหญ่ทำงานในกลุ่มอาชีพพื้นฐาน รองลงมาเป็นภาคบริการที่ร้อยละ 28.09 ขณะที่ผู้สูงอายุตอนต้นที่จบการศึกษาสูง (วิชาชีพชั้นสูงขึ้นไป) ที่มีจำนวน 0.2 ล้านคน ร้อยละ 69.35 ทำงานในภาคบริการในกลุ่มอาชีพผู้จัดการและผู้ประกอบวิชาชีพ และร้อยละ 19.29 ทำงานในภาคเกษตร ทั้งนี้ การที่ผู้สูงอายุตอนต้นที่มีระดับการศึกษาต่ำ ส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตรกรรม ส่งผลให้รายได้มีความไม่แน่นอน เมื่อเทียบกับกลุ่มผู้สูงอายุตอนต้นที่มีการศึกษาสูง

4. การที่ผู้สูงอายุตอนต้นยังต้องทำงานส่วนใหญ่เกิดจากความจำเป็น อย่างไรก็ตาม เหตุผลในการทำงานมีความแตกต่างกันตามระดับทักษะของวัยสูงอายุ กล่าวคือ ภาพรวมเหตุผลในการทำงานของผู้สูงอายุตอนต้น พบว่า ร้อยละ 52.47 ของผู้สูงอายุที่ทำงานอยู่ในปัจจุบันเกิดจากความจำเป็น อาทิ การต้องหารายได้เพื่อเลี้ยงดูครอบครัว การมีภาระหนี้สิน แต่กระนั้น ผู้สูงอายุตอนต้นที่มีการศึกษาสูงส่วนใหญ่ทำงานเพราะสมัครใจ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52.13 แบ่งเป็น คิดว่าสุขภาพยังแข็งแรงและยังมีแรงทำงานร้อยละ 48.07 และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ร้อยละ 4.06 ขณะที่สาเหตุที่ผู้สูงอายุตอนต้นที่มีการศึกษาต่ำต้องทำงานเนื่องจากความจำเป็นด้านต่าง ๆ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52.74 แบ่งเป็นต้องหาเลี้ยงครอบครัวร้อยละ 46.41 รองลงมาคือ อาชีพประจำไม่มีผู้ดูแลร้อยละ 2.79 และยังมีหนี้สินร้อยละ 1.50 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาความเพียงพอของรายได้ของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีการศึกษาต่ำ ยังพบว่า ร้อยละ 45.33 มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ หรือเพียงพอบางครั้ง (ร้อยละ 13.70 ไม่เพียงพอ และร้อยละ 31.63 ไม่เพียงพอบางครั้ง) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการทำงานของผู้สูงอายุตอนต้นที่มีการศึกษาต่ำที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก

5. เมื่อพิจารณากลุ่มที่ไม่ได้ทำงาน พบว่า ความชราเป็นสาเหตุหลักที่ผู้สูงอายุตอนต้นไม่ได้ทำงาน โดยผู้สูงอายุตอนต้นที่ไม่ได้ทำงานร้อยละ 53.20 ระบุว่าสาเหตุมาจากความชรา รองลงมาร้อยละ 15.05 ต้องดูแลบ้าน ขณะที่ร้อยละ 12.27 เป็นข้าราชการบำนาญ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาสาเหตุที่ผู้สูงอายุตอนต้นไม่ได้ทำงานจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาต่ำมีสาเหตุเช่นเดียวกับภาพรวมของผู้สูงอายุตอนต้น กล่าวคือ ความชราเป็นสาเหตุหลักที่ไม่ได้ทำงาน โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 57.28 รองลงมาเป็นต้องดูแลบ้านร้อยละ 16.87 และป่วยหรือพิการร้อยละ 8.36 ขณะที่สาเหตุที่ผู้สูงอายุตอนต้นที่มีการศึกษาสูงไม่ได้ทำงานเนื่องจากเป็นข้าราชการบำนาญที่มีสัดส่วนร้อยละ 55.48 รองลงมาเป็นความชราร้อยละ 32.70 และต้องดูแลบ้านร้อยละ 5.88 ทั้งนี้การที่ผู้สูงอายุตอนต้นที่มีการศึกษาสูงไม่ได้ทำงาน ส่วนหนึ่งเนื่องจากมีรายได้ที่แน่นอนและเพียงพอ กล่าวคือ ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ พบว่า ร้อยละ 71.5 มีรายได้สูงกว่า 100,000 บาทต่อปี ในจำนวนนี้ มากกว่าร้อยละ 40 มีรายได้สูงกว่า 300,000 บาทต่อปี จึงทำให้ไม่มีความจำเป็นต้องทำงาน

ตาราง 9 สาเหตุที่ผู้สูงอายุยังทำงานและไม่อยากทำงาน

เหตุผลที่ต้องทำงาน	การศึกษาต่ำ	การศึกษาสูง	เหตุผลที่ไม่ได้ทำงาน	การศึกษาต่ำ	การศึกษาสูง
สุขภาพแข็งแรง/ ยังมีแรงทำงาน	46.43	48.07	ต้องการทำงาน และกำลังหางาน	2.46	0.77
ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	46.41	41.50	ต้องการทำงาน แต่ไม่หางาน	1.59	0.75
ต้องหารายได้เลี้ยงดูครอบครัวหรือตนเอง	0.40	0.05	ต้องการทำงาน แต่รอฤดูกาล	3.98	0.20
ต้องส่งเสียบุตร	2.79	2.12	ไม่ต้องการทำงาน/ ดูแลบ้าน	16.87	5.88
เป็นอาชีพประจำไม่มีผู้ดูแลแทน	0.24	2.04	ครอบครัวไม่ให้ทำงาน	3.54	1.24
ยังไม่เกษียณ	1.50	0.96	ชรา	57.28	32.70
ยังมีหนี้สิน	0.83	4.06	ป่วยพิการ	8.36	1.82
ช่วยบุตร/ สมาชิกในครัวเรือน	1.40	1.19	ไม่อยากทำ	1.76	0.90
			ข้าราชการบำนาญ	3.68	55.48
			อื่นๆ	0.47	0.26

ที่มา: ข้อมูลการสำรวจสถานการณ์ผู้สูงอายุของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2564

6. เมื่อพิจารณางานที่ผู้สูงอายุตอนต้นที่ไม่ได้ทำงานแต่มีความต้องการจะทำ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานมีจำนวนทั้งสิ้น 0.31 ล้านคนในปี 2564 ร้อยละ 58.95 มีความต้องการทำการเกษตร รองลงมาเป็นการทำธุรกิจส่วนตัวที่ร้อยละ 23.37 อย่างไรก็ตาม กลุ่มการศึกษาสูงร้อยละ 35.22 ต้องการงานเป็นลูกจ้างภาคเอกชน รองลงมาร้อยละ 32.74 ต้องการ

ทำธุรกิจส่วนตัว และร้อยละ 16.69 ต้องการทำการเกษตร ขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุการศึกษาต่ำต้องการทำการเกษตรถึงร้อยละ 60.72 รองลงมาเป็นธุรกิจส่วนตัวร้อยละ 22.98 และรับจ้างทั่วไปร้อยละ 10.36

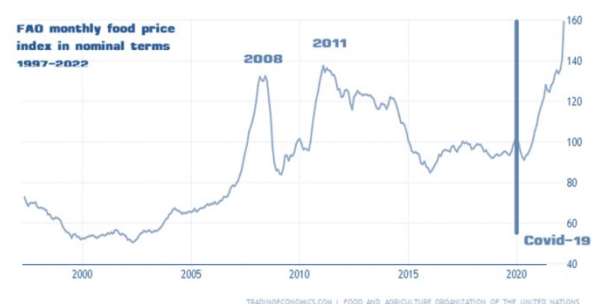
จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า การส่งเสริมการทำงานของกลุ่มผู้สูงอายุโดยเฉพาะในช่วงวัยสูงอายุตอนต้น อาจต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้สูงอายุตอนต้นการศึกษาสูงเป็นหลัก เนื่องจากยังมีอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานต่ำกว่าระดับการศึกษาอื่น และยังมีจำนวนกำลังแรงงาน รวมทั้งมีผู้มีงานทำน้อยทั้งที่เป็นกลุ่มมีความพร้อม ซึ่งนอกจากจบการศึกษาสูงแล้วยังมีสถานะสุขภาพที่ดี โดยมีสัดส่วนของผู้ที่ยังมีสุขภาพดีถึงร้อยละ 72.21 ของผู้สูงอายุตอนต้นทักษะสูงที่ไม่ได้ทำงานทั้งหมด อย่างไรก็ตาม กลุ่มดังกล่าวส่วนใหญ่ไม่มีความต้องการที่จะทำงานเนื่องจากมีรายได้เพียงพอหลังเกษียณ ซึ่งหากต้องการให้แรงงานกลุ่มนี้กลับเข้ามาเป็นกำลังแรงงานอาจต้องมีการศึกษาความต้องการทำงานของคนกลุ่มนี้ และมีมาตรการจูงใจที่จะส่งเสริมและดึงดูดให้แรงงานกลุ่มนี้กลับเข้ามาทำงานต่อไป สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุตอนต้นการศึกษาต่ำซึ่งมีส่วนร่วมในตลาดแรงงานสูงและมีจำนวนมาก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับมาตรการด้านรายได้เพื่อให้ผู้สูงอายุพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งอาจต้องพิจารณามาตรการส่งเสริมการทำงานอื่น ๆ อาทิ แหล่งทุนในการประกอบอาชีพดอกเบี้ยต่ำ เพื่อสนับสนุนให้ผู้สูงอายุกลุ่มนี้มีโอกาสในการทำงานมากขึ้น ขณะเดียวกันต้องมีมาตรการยกระดับทักษะ เพื่อให้ผู้สูงอายุตอนต้นสามารถพัฒนาทักษะและไปทำงานในอาชีพที่เป็นที่ต้องการและมีรายได้ที่มั่นคงยิ่งขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนแม่บทการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตในการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีรายได้ที่เพียงพอต่อไป

บทความ “วิกฤตความมั่นคงทางด้านอาหาร : มาตรการและแนวทางยกระดับให้ไทยมีความมั่นคงอย่างยั่งยืน”

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความมั่นคงทางด้านอาหารอยู่ในระดับดี โดยสามารถผลิตอาหารได้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ไทยต้องให้ความสำคัญ ในการยกระดับความมั่นคงทางอาหารเพื่อรองรับภาวะวิกฤตในอนาคต ทั้งในด้านความเพียงพอ การเข้าถึง การใช้ประโยชน์จากอาหาร และการจัดการในภาวะวิกฤต

อาหารเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ การขาดแคลนอาหารจะส่งผลต่อสุขภาพและการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีแนวโน้มนำไปสู่ความขัดแย้ง การมีอาหารที่เพียงพอจึงถือเป็นความมั่นคงรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจากความสำคัญนี้ องค์การสหประชาชาติจึงได้กำหนดความมั่นคงทางอาหารเป็นเป้าหมายที่ 2 ของการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่มุ่งขจัดความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหาร ปรับปรุงโภชนาการ และสนับสนุนเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ได้ให้ความหมายของความมั่นคงทางอาหารว่าคือ “สถานะที่ต้องการให้ทุกคน ทุกช่วงเวลาสามารถเข้าถึงอาหารได้อย่างเพียงพอ ไม่ว่าจะด้วยความสามารถทางกายภาพหรือเศรษฐกิจ อีกทั้งอาหารที่ได้รับจะต้องปลอดภัย มีคุณค่าด้านโภชนาการต่อร่างกาย เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ การมีชีวิตที่ดีและมีสุขภาพที่แข็งแรง” ซึ่ง FAO เปิดเผยว่าสถานการณ์การขาดแคลนอาหารทั่วโลกมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2014 โดยปัจจัยที่มีผลต่อความมั่นคงทางอาหารที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน การเกิดภัยพิบัติ การขาดแคลนน้ำ ที่ส่งผลต่อผลผลิตทางการเกษตร จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นขณะที่พื้นที่การเกษตรลดลง ตลอดจนโรคระบาดและความขัดแย้งระหว่างประเทศที่ส่งผลต่อการผลิตและราคาสินค้า ส่งผลกระทบให้เกิดความไม่มั่นคงทางอาหาร ขณะที่ในปี 2565 จากรายงาน Global Report on Food Crises 2022 ของ FAO ยังระบุด้วยว่า ปัจจุบันมีประชากรเกือบ 193 ล้านคน ใน 53 ประเทศทั่วโลก กำลังเผชิญปัญหาความไม่มั่นคงทางอาหาร เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเกือบ 40 ล้านคน ซึ่งมีสาเหตุมาจากราคาอาหารแพงขึ้น โดยดัชนีราคาอาหาร (Food Price Index) ซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดการเปลี่ยนแปลงราคาอาหารและสินค้าโภคภัณฑ์รายเดือน พบว่า ปี 2564 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 125.7 เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.1 เมื่อเทียบกับปี 2563 สูงที่สุดนับตั้งแต่ปี 2554 เป็นต้นมา โดยราคาในกลุ่มธัญพืชและผลิตภัณฑ์จากนม เป็นกลุ่มที่ราคาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วที่สุด และข้อมูลล่าสุด ดัชนีราคาอาหารในเดือนมีนาคม 2565 เพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 13 จากเดือนก่อนหน้า โดยราคาอาหารที่แพงขึ้นนำมาสู่ความ

แผนภาพ 26 ดัชนีราคาอาหาร (Food Price Index) ของโลก
ช่วงระหว่างปี 1997 – 2022

ที่มา: TRADING ECONOMICS

ไม่มั่นคงด้านอาหาร (Food Insecurity) โดยเฉพาะประเทศที่ประชากรมีรายได้น้อยจะได้รับผลกระทบอย่างมาก เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารของประชาชนในประเทศกลุ่มนี้ คิดเป็นอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของค่าใช้จ่ายครัวเรือนทั้งหมด นอกจากนี้จากข้อมูลของธนาคารโลกยังระบุว่าราคาอาหารที่ปรับตัว

เพิ่มขึ้นทุก 1 เปอร์เซนต์ จะทำให้ประชากร 10 ล้านคนถูกผลักดันให้เข้าสู่ความยากจนขั้นรุนแรง ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการเตรียมมาตรการรับมือเพื่อสร้างความมั่นคงและความอยู่รอดของประชาชนในประเทศ

สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของไทย

จากข้อมูล Global Food Security Index (GFSI) ที่จัดทำและรายงานสถานการณ์ความมั่นคงทางด้านอาหารของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก 113 ประเทศ จัดทำโดย The Economist Intelligence Unit พบว่า ในปี 2564 ประเทศไทยมีความมั่นคงด้านอาหารอยู่ในอันดับที่ 51 จาก 113 ประเทศทั่วโลก โดยมีคะแนนอยู่ที่ 64.5 จาก 100 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่มีคะแนนอยู่ที่ 63.6 คะแนน ซึ่งไทยอยู่ในอันดับสูงเป็นอันดับที่ 9 ในกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก และอันดับที่ 15 ในกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางค่อนข้างสูง สะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์ความมั่นคงด้านอาหารของไทยอยู่ในระดับค่อนข้างดี อย่างไรก็ตาม ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว หากพิจารณาความมั่นคงทางอาหารตามนิยามของ FAO ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ การมีอาหารเพียงพอ (Food Availability) การเข้าถึงอาหาร (Food Access) การใช้ประโยชน์จากอาหาร (Food Utilization) และการมีเสถียรภาพด้านอาหาร (Food Stability) ยังมีประเด็นที่ไทยต้องให้ความสำคัญ คือ

1. การมีอาหารเพียงพอ (Food Availability)

ซึ่งหมายถึง การมีอาหารในปริมาณที่เพียงพออย่างสม่ำเสมอ นั้น จากข้อมูลอัตราการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร (Self-Sufficiency Ratio: SSR) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงสัดส่วนของปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้ในประเทศต่อปริมาณผลผลิตที่ต้องใช้บริโภคในประเทศ ทั้งปีของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่า เฉลี่ย 5 ปี ระหว่างปี 2558-2562 ไทยมีค่า SSR เกินกว่าร้อยละ 100 ในอาหารหลักและอาหารสำคัญที่คนไทยส่วนใหญ่บริโภคทุกรายการ อาทิ ข้าว ไข่ไก่ ไข่เนื้อ สุกร กุ้งเพาะเลี้ยง ขณะที่สินค้าประเภทอาหารบางส่วน ไทยยังสามารถส่งออกและสร้างรายได้ให้กับประเทศได้อีกด้วย โดยสินค้าเกษตรและอาหารที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ผลไม้และผลิตภัณฑ์ ข้าวและผลิตภัณฑ์ ปลาและผลิตภัณฑ์ น้ำตาลและผลิตภัณฑ์ เนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ อย่างไรก็ตาม แม้ปัจจุบันประเทศไทยจะมีความมั่นคงทางอาหารในเชิงปริมาณที่มีอย่างเพียงพอสำหรับประชากรไทยทั้งประเทศแต่ยังมีคำถามถึงความยั่งยืนของปริมาณอาหารในระยะยาว ทั้งนี้ หากพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอาหารอาจสามารถสะท้อนภาพความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทยในอนาคตได้ ดังนี้

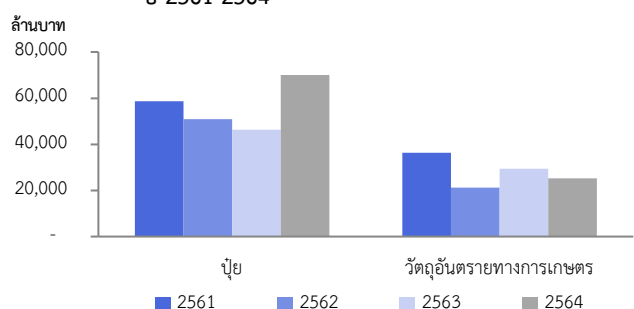
- **ไทยนำเข้าวัตถุดิบในการผลิตอาหาร** หลายประเภทคิดเป็นมูลค่าสูงและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งหากมีปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบดังกล่าว อาจกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารของไทย โดยไทยนำเข้าวัตถุดิบในการผลิตอาหาร อาทิ ปุ๋ย สารอันตรายทางการเกษตร รวมทั้งวัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ คิดเป็นมูลค่าสูง โดยในปี 2564 ไทยนำเข้าปุ๋ยคิดเป็นมูลค่า 70,102 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.27 จาก

ตาราง 10 การบริโภคอาหารหลักและอาหารสำคัญที่คนไทยส่วนใหญ่บริโภค (ตัวเลขเฉลี่ย 5 ปี 2558-2562)

รายการอาหาร	ผลิตได้ (ล้าน ตันหรือฟอง)	บริโภคในประเทศ (ล้าน ตันหรือฟอง)	อัตราการพึ่งพาตนเอง (SSR)
ข้าว	22.31	11.67	191.17
ไข่ไก่	14117	13930	101.34
ไข่เนื้อ	1.69	1.23	137.40
สุกร	1.44	1.27	113.39
กุ้งเพาะเลี้ยง	0.33	0.04	825.00

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

แผนภาพ 27 สถิติการนำเข้าปุ๋ยและวัตถุดิบทางการเกษตร ปี 2561-2564

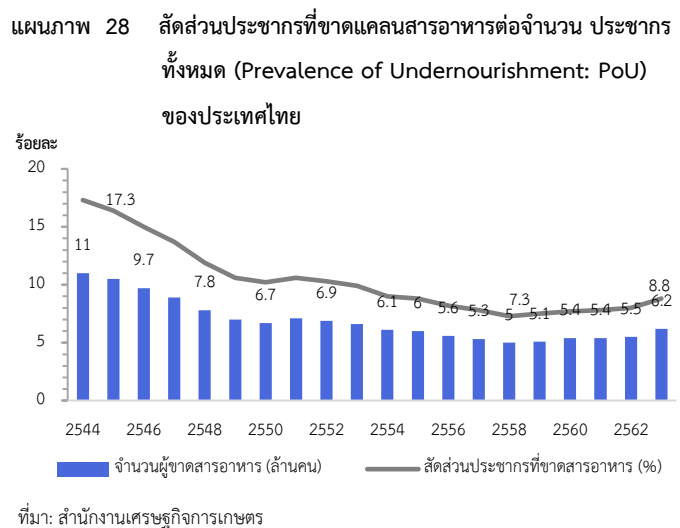
ที่มา: กรมวิชาการเกษตร สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

ปี 2563 ที่มีมูลค่าการนำเข้าเพียง 46,341 ล้านบาท ขณะที่สารอันตรายทางการเกษตร ไทยมีมูลค่านำเข้า 25,263 ล้านบาท และ วัตถุดิบในการผลิตอาหารสัตว์ที่สำคัญ อาทิ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีการนำเข้าคิดเป็นมูลค่า 8,686 ล้านบาท ในปี 2563 ข้าวสาลีอาหารสัตว์ นำเข้ามูลค่า 13,644 ล้านบาท

- **แรงงานภาคเกษตรลดลงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเกษตรกรมีอายุมากขึ้น** ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลผลิตภาพการผลิตในภาคเกษตรกรรม โดยในปี 2533 แรงงานภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนถึงร้อยละ 63.3 ของแรงงานทั้งประเทศ สัดส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจนปี 2564 เหลือเพียงร้อยละ 31.85 ขณะที่เมื่อพิจารณาอายุของแรงงานเกษตร ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป พบว่า ในปี 2564 มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 73.0 และมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบว่าผลผลิตภาพแรงงานในภาคเกษตรอยู่ในระดับต่ำมาโดยตลอด แนวโน้มดังกล่าวส่งผลต่อการขาดแคลนแรงงาน และปริมาณการผลิต ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารในอนาคต หากไม่มีมาตรการหรือการบริหารจัดการที่เหมาะสม

- **การใช้เทคโนโลยีในภาคเกษตรกรรมยังมีน้อย** นอกจากผลผลิตภาพแรงงานในภาคเกษตรกรรมจะต่ำแล้ว เกษตรกรไทยยังมีการนำเทคโนโลยีไปใช้น้อย จากข้อมูลผลสำรวจการใช้เทคโนโลยีในภาคเกษตรกรรมไทย ปี 2564 พบว่า ร้อยละ 86.1 ของเกษตรกรไทยยังใช้เทคโนโลยีเกษตรกรรมแบบ 1.0 – 2.0 โดยเป็นเกษตรแบบดั้งเดิมที่ใช้พื้นที่เพาะปลูกน้อย และใช้แรงงานคนเป็นหลักหรือเกษตรกรรม 1.0 มีสัดส่วนถึงร้อยละ 47.6 ขณะที่ เกษตรกรรม 2.0 ที่เริ่มใช้เครื่องจักรเบาในการทำงานแทนแรงงาน เช่น เครื่องสูบน้ำ รถแทรกเตอร์ มีสัดส่วนร้อยละ 38.5

2. **การเข้าถึงอาหาร (Food Access)** หมายถึง การเข้าถึงทรัพยากรให้ได้มาซึ่งอาหารที่มีคุณภาพ และมีคุณค่าทางโภชนาการ ทั้งนี้สถานการณ์การเข้าถึงอาหารสะท้อนได้จากปัญหาความหิวโหย โดยในปี 2021 รายงาน The Global Hunger Index (GHI) พบว่า ประเทศไทยมีระดับความหิวโหยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยอยู่ในลำดับที่ 53 จากทั้งหมด 116 ประเทศ ขณะที่ สัดส่วนประชากรที่ขาดแคลนสารอาหารต่อจำนวนประชากรทั้งหมด (Prevalence of Undernourishment: PoU) ในปี 2563 ของ FAO ที่ชี้ให้เห็นถึงความเสี่ยงที่แต่ละประเทศจะเผชิญกับความไม่มั่นคงทางอาหารได้ พบว่า ประเทศไทยมีสัดส่วน PoU อยู่ที่ร้อยละ 8.8 ของประชากรทั้งหมด หรือมีจำนวนผู้ขาดสารอาหาร 6.2 ล้านคน ทั้งนี้ การไม่สามารถเข้าถึงอาหารมีสาเหตุมาจาก

- **ครัวเรือนรายได้น้อยยังมีปัญหาการเข้าถึงอาหาร** แม้ว่าข้อมูล GFSI ในปี 2021 จะระบุว่า ผลการประเมินองค์ประกอบด้านความสามารถในการหาซื้ออาหาร (Affordability) ของไทย จะมีค่าคะแนน 81.8 ซึ่งอยู่ในระดับที่ดี อย่างไรก็ตาม พบว่า ข้อมูลดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับสัดส่วนประชากรที่อยู่ภายใต้เส้นความยากจนด้านอาหาร (Food Poverty Line) ซึ่งชี้ให้เห็นถึงจำนวนคนไทยที่มีการบริโภคไม่เพียงพอต่อความต้องการสารอาหารต่อวันที่มีสัดส่วนประชากรภายใต้เส้นร้อยละ 0.38 ในปี 2563 หรือมีคนไทยที่มีการบริโภคไม่เพียงพอกับความต้องการสารอาหารจำนวน 2.6 แสนคน โดยอยู่ในเขตชนบทสูงกว่าในเมือง นอกจากนี้

งานศึกษาหลายชิ้น พบว่า ปัญหาความมั่นคงด้านอาหารกระจุกตัวอยู่ในเขตชนบท ในแถบแห้งแล้งกันดารและห่างไกลการคมนาคม ขณะที่ครัวเรือนเกษตรกรมีปัญหาเรื่องการเข้าถึงอาหารทั้งที่เป็นกำลังหลักในการผลิตอาหารที่สำคัญ โดยแนวโน้มการพึ่งพาตนเองในเรื่องอาหารของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นผู้ผลิตอาหารกำลังลดลงทุกขณะ สะท้อนว่า แม้โดยรวมระดับรายได้ของคนในประเทศส่วนใหญ่เพียงพอต่อการใช้จ่ายเพื่อบริโภคอาหาร แต่การเข้าถึงอาหารในกลุ่มเปราะบางยังจำเป็นต้องสร้างมาตรการเพื่อรับมือความไม่มั่นคงทางอาหารของกลุ่มดังกล่าว

• **การเข้าถึงอาหารที่มีคุณค่าและความปลอดภัย** รายงานดัชนีความมั่นคงทางด้านอาหาร พบว่าด้านคุณภาพ (มีคุณค่าของสารอาหาร) และความปลอดภัยของอาหารของไทยยังเป็นประเด็นท้าทาย โดยมีค่าคะแนนที่ 59.5 อยู่ในอันดับที่ 70 จาก 113 ประเทศ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเติบโตของธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ (modern trade) ได้เพิ่มทางเลือกและโอกาสเข้าถึงอาหารแปรรูปมากยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ลดโอกาสการเข้าถึงอาหารประเภทผักและผลไม้สดของคนไทยเช่นกัน ในช่วงปี 2558-2561 ธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 13,530 ร้าน ในปี 2558 เป็น 16,810 ร้าน ในปี 2561 โดยผลิตภัณฑ์อาหารที่ขายในร้านสะดวกซื้อ

เป็นอาหารแปรรูป อาหารประเภทของทานเล่น มีสัดส่วนวางจำหน่ายมากที่สุดถึงร้อยละ 41.4 ขณะที่อาหารประเภทผักและผลไม้สดส่วนใหญ่มีการจำหน่ายค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ ผักและผลไม้ ในร้านค้าและตลาดมักมีปัญหาสารพิษตกค้างเกินมาตรฐานความปลอดภัยของผักผลไม้ จากผลสำรวจผักและผลไม้ที่คนไทยนิยมบริโภคทั่วไปในกรุงเทพฯ เชียงใหม่ ขอนแก่น ยโสธร สระแก้ว จันทบุรี ราชบุรี และสงขลา¹⁴ พบว่า ในปี 2562 ผักผลไม้มีสารพิษตกค้างเกินมาตรฐานสูงถึงร้อยละ 41 ผลไม้ผลิตในประเทศพบสารพิษตกค้างร้อยละ 48.7 ขณะที่ผลไม้นำเข้าพบสารพิษตกค้างร้อยละ 33.3 ผักผลไม้ในห้างค้าปลีกพบสารพิษตกค้างเกินมาตรฐานร้อยละ 44 ขณะที่ในตลาดสดพบสารพิษตกค้างร้อยละ 39

3. **การใช้ประโยชน์จากอาหาร (Food Utilization)** คือ การมีความเข้าใจและสามารถใช้ประโยชน์จากอาหารได้อย่างเหมาะสมและสามารถจัดเตรียมอาหารให้ถูกสุขอนามัย และตามหลักโภชนาการ ซึ่งสถานการณ์ในภาพรวม พบว่า คนไทยยังมีความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมการบริโภคที่ไม่สอดคล้องกับการมีโภชนาการที่ดี ทำให้ไม่ได้รับสารอาหารอย่างเพียงพอจากข้อมูลพฤติกรรมสุขภาพของประชากร ปี 2564 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า คนไทยร้อยละ 22.5 คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ความอยากทานรสชาติ ความสะอาด คุณค่า ความสะดวก และราคา ตามลำดับ อีกทั้งยังนิยมบริโภคอาหารจำพวกไขมันสูง แปรรูป และมีรสหวาน เมื่อพิจารณาพฤติกรรมของคนไทยที่นิยมรับประทานเป็นประจำ (หรือความถี่ 3-7 วัน/สัปดาห์) จะพบว่า ในปี 2564 มีการบริโภคอาหารประเภทไขมันสูงร้อยละ 42.0 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 25.8 ในปี 2560

แผนภาพ 29 ดัชนี GFSI ด้านความสามารถในการหาซื้ออาหาร และด้านคุณภาพและความปลอดภัย อาหารของไทย ปี 2021

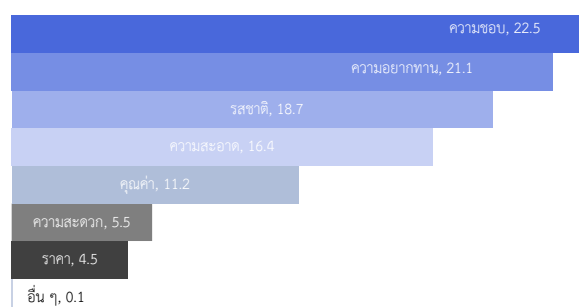

ที่มา: The Economist Intelligence Unit

¹⁴ รายงานตามติดพฤติกรรมกินอยู่อย่างไทย เข้าถึงได้จาก https://www.hiso.or.th/thaihealthstat/report/img/thaihealthwatch/thw_2021_12.pdf

และนิยมบริโภคอาหารแปรรูปร้อยละ 39.3 และ เครื่องดื่มเติมน้ำตาลบรรจุขวดที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 34 ขณะที่เด็กวัยเรียน (อายุ 6-14 ปี) มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารกลุ่มเสี่ยงเป็นประจำ โดยกินขนมกรุบกรอบมากที่สุด และยังไม่ชอบรับประทานผักและผลไม้มากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับ ช่วงวัยอื่น ขณะที่คนไทยมีสัดส่วนการกินผัก ที่เหมาะสม (มากกว่า 5 วัน/สัปดาห์) อยู่ที่ร้อยละ 63.1 ส่วนการกินผลไม้มีสัดส่วนร้อยละ 33.9 เท่านั้น ซึ่งถือว่าค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับมาตรฐานที่องค์การอนามัยโลกกำหนด

แผนภาพ 30 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกซื้ออาหารของคนไทย ปี 2564 (ร้อยละ)

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตาราง 11 ความถี่ในการบริโภคอาหารแต่ละกลุ่มต่อสัปดาห์ของคนไทยที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป ปี 2564 (ร้อยละ)

ความถี่ในการบริโภคอาหาร (ต่อสัปดาห์)							
กลุ่มอาหาร	รวม	ไม่บริโภค	บริโภค				
			1-3 วันต่อเดือน	1-2 วัน	3-4 วัน	5-6 วัน	ทุกวัน
อาหารแปรรูปประเภทเนื้อสัตว์	100.0	11.4	19.9	29.4	22.3	7.9	9.0
อาหารสำเร็จรูปแช่แข็ง	100.0	64.7	16.5	12.6	4.7	1.0	0.6
อาหารไขมันสูง	100.0	11.9	15.4	30.8	25.9	8.0	8.2
อาหารจานด่วนทางตะวันตก (Fast Food)	100.0	56.1	25.7	12.8	4.3	0.7	0.4
อาหารกึ่งสำเร็จรูป	100.0	49.3	23.7	19.8	5.8	0.8	0.6
ขนมทานเล่นหรือขนมกรุบกรอบ	100.0	55.4	11.8	16.8	9.2	2.3	4.5
เครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์บรรจุขวด	100.0	39.6	7.4	18.8	15.3	4.6	14.3
ผักดิบและสุก	100.0	4.1	1.5	10.2	21.2	13.0	50.1
ผลไม้สด	100.0	3.4	6.9	27.6	28.2	9.1	24.8

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

นอกจากนี้ แม้ว่า ร้อยละ 62.3 ของประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปจะมีการรับรู้ฉลากโภชนาการแบบ จีดีเอ (Guideline Daily Amounts) หรือฉลากแสดงค่าพลังงาน น้ำตาล ไขมัน และโซเดียม อย่างไรก็ตาม กลับไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ ซึ่งการไม่ให้ความสำคัญแก่ฉลากโภชนาการ จะทำให้ ขาดการตระหนักรู้เรื่องสารอาหารตามความต้องการ ซึ่งนำไปสู่การเลือกอาหารที่ไม่มีผลดีต่อสุขภาพเท่าที่ควร ขณะที่ การใช้ประโยชน์จากอาหาร พบว่า คนไทยยังสร้างขยะอาหารปริมาณสูงและขยะดังกล่าวไม่ได้ ถูกนำมาใช้ประโยชน์เท่าที่ควร ประเทศไทยสร้างขยะเฉลี่ยปีละ 27 – 28 ล้านตัน แต่กว่าครึ่งของขยะทั้งหมด หรือร้อยละ 64 เป็น “ขยะอาหาร” และจากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ ยังพบว่า คนไทย 1 คนสร้างขยะ อาหารสูงถึง 254 กิโลกรัมต่อปี และขยะส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ได้น้อย จากสาเหตุการคัดแยกขยะที่ไม่ ถูกต้อง การจัดการขยะที่ใช้การฝังกลบรวม รวมถึงการไม่มีระบบจัดการที่ถูกสุขาภิบาล รวมถึง ขยะอาหาร บางส่วนที่เป็นอาหารส่วนเกินที่เกิดจากภาคธุรกิจ ภาคเกษตร รวมถึงครัวเรือน ยังขาดการจัดการอย่างจริงจัง และคนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนที่ทำให้เกิดขยะอาหารโดยเฉพาะในครัวเรือน ทำให้ขยะอาหาร มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ยังมีคนอีกจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถเข้าถึงอาหารได้ อีกทั้ง การที่ ปริมาณขยะอาหารที่มากขนาดนี้จะส่งผลกระทบต่อทั้งสภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นต้นไม้ สัตว์ รวมไปถึงมนุษย์ ที่นำไปสู่การเกิดภาวะโลกร้อนอย่างเห็นในปัจจุบัน

4. **การมีเสถียรภาพด้านอาหาร (Food Stability)** คือ การเข้าถึงอาหารได้อย่างเพียงพอ แม้ในภาวะวิกฤต ก็ไม่มีความเสี่ยงที่จะขาดแคลนอาหารอย่างกะทันหัน โดยสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อเสถียรภาพด้านอาหารที่สำคัญ อาทิ ภาวะเศรษฐกิจโลก และปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งการรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าว ประเทศไทยได้พัฒนาระบบบริหารจัดการอาหารและน้ำกรณีฉุกเฉิน การป้องกันแจ้งเตือน แก่ไข ภัยคุกคาม และส่งเสริมให้เกิดเกษตรยั่งยืน ตลอดจนการพึ่งพาตนเองด้านอาหารตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการบริหารจัดการเพื่อให้คนเข้าถึงอาหารและน้ำในช่วงวิกฤตต่าง ๆ รวมทั้งชุมชนมีบทบาทสำคัญในการผลิตอาหารเพื่อบริโภคในครัวเรือนและชุมชนโดยในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 ผลกระทบด้านความมั่นคงทางอาหารจึงไม่รุนแรงนัก อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้มีรายได้น้อยหรือเปราะบางมีแนวโน้มได้รับผลกระทบรุนแรงกว่ากลุ่มอื่น ผลการสำรวจผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ต่อครัวเรือนในประเทศไทย ปี 2565 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ระบุว่า ปัญหาด้านอาหารที่ครัวเรือนประสบ คือ การกินอาหารเพียงไม่กี่ชนิดและการไม่ได้กินอาหารที่มีประโยชน์หรือมีคุณค่าทางโภชนาการโดยครัวเรือนที่มีรายได้น้อยที่สุดจะประสบปัญหาด้านอาหารในทุกมิติมากกว่าและรุนแรงกว่ากลุ่มครัวเรือนรายได้สูงสุด

แผนภาพ 31 ร้อยละของครัวเรือนที่ประสบปัญหาด้านอาหารในมิติต่าง ๆ จำแนกตามระดับรายได้ของครัวเรือน

ที่มา: การสำรวจผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ต่อครัวเรือนในประเทศไทย พ.ศ. 2565

แม้ว่าไทยจะมีความอุดมสมบูรณ์สามารถผลิตอาหารได้เพียงพอต่อคนในประเทศ อย่างไรก็ตาม ยังพบความท้าทายของการผลิตอาหารในอนาคตที่ภาคเกษตรมีข้อจำกัดมากขึ้น ขณะเดียวกันประเด็นความสามารถในการเข้าถึงอาหารที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ยังมีข้อจำกัด โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ปัญหาการผลิตอาหารที่ไม่ปลอดภัย รวมถึงประเด็นการใช้ประโยชน์จากอาหารที่ยังขาดความรู้ทางโภชนาการและมีพฤติกรรมบริโภคอาหารไม่มีคุณภาพ และการสร้างขยะอาหารที่ยังเป็นความท้าทายสำคัญ

แนวทางการรับมือกับความไม่มั่นคงทางอาหาร

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหารซึ่งเป็นหนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ โดยมีนโยบายและมาตรการที่เกี่ยวข้องคือ แผนระดับชาติด้านอาหารและโภชนาการแห่งชาติ (พ.ศ. 2562- 2565) รวมถึงมีแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566 – 2570) มุ่งสู่วิสัยทัศน์ที่ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการ เป็นแหล่งอาหารที่มีคุณภาพสูง ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการ เพื่อชาวไทยและชาวโลกอย่างยั่งยืน” โดยการสร้างความมั่นคงทางอาหารจำเป็นต้องมีการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานของระบบอาหารที่ครอบคลุมเรื่องปัจจัยการผลิต กระบวนการผลิต การบริโภคอาหารและการกระจายอาหาร อีกทั้งประเด็นเกี่ยวกับความมั่นคงทางด้านอาหารยังปรากฏอยู่ใน (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 โดยมีประเด็นที่ให้ความสำคัญ อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร การส่งเสริมให้ชุมชนสามารถเข้าถึงความมั่นคงอาหารทั้งด้านปริมาณและโภชนาการครบถ้วน รวมถึงระบบสำรองอาหารให้มีรูปแบบที่หลากหลาย ปลอดภัย เพียงพอ และการสนับสนุนให้เกิดพื้นที่ต้นแบบด้านการสำรองอาหารของชุมชน และการบริหารจัดการการกระจายสินค้าเกษตรและอาหารในภาวะวิกฤต อย่างไรก็ดี ภายใต้ต้นโบายดังกล่าว มีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ดังนี้

- **พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอาหาร** โดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม การผลิตตลอดห่วงโซ่อาหาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอาหาร ทั้งในระดับชุมชนและระดับเชิงพาณิชย์ ที่เน้นการปรับปรุงพันธุ์กรรมพืช สัตว์ ประมง การทำเกษตรที่แม่นยำเพื่อตอบสนองต่อการจัดการทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างจำกัดและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการส่งเสริมและ สนับสนุนการใช้มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เพื่อมุ่งสู่การผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ลดการสูญเสีย และสามารถตรวจสอบได้
- **สร้างแรงจูงใจในการทำการเกษตร และเพิ่มจำนวนเกษตรกรรุ่นใหม่** โดยพัฒนาระบบ ประกันรายได้และสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุมเกษตรกรทั้งหมด รวมทั้งสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรผลิตอาหาร ที่มีคุณภาพและปลอดภัยผ่านระบบพันธะสัญญากับผู้ซื้อ เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน โรงแรม และ ภาคอุตสาหกรรม
- **สร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยอาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวและให้มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง** เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยทางอาหาร โดยปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานอาหารของ ไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อาหาร รวมทั้งสร้างความตระหนักและ ความรับผิดชอบให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมในการผลิตสินค้าเกษตรขั้นต้นไปจนถึง การแปรรูป ให้มีคุณภาพปลอดภัยตามมาตรฐาน ควบคู่กับการสร้างความรู้และตระหนักให้กับประชาชนใน การคัดเลือกและบริโภคอาหารที่มีคุณค่าและปลอดภัย
- **ปรับปรุงและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านสินค้าเกษตรและอาหาร** เพื่อรองรับสถานการณ์ ความมั่นคงด้านอาหารทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต โดยสนับสนุนการผลิต การตลาด และกระจายอาหาร อย่างมีประสิทธิภาพรักษาคุณภาพและความปลอดภัยอาหารให้มีปริมาณเพียงพอรองรับการเกิดภาวะวิกฤตได้ใน ระยะเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการรวบรวมและการกระจายสินค้าเกษตรและ อาหารให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาการขนส่ง การเชื่อมโยงอุปสงค์และอุปทาน เพื่อการวางแผนการผลิตให้ตรงกับ ความต้องการของผู้ซื้อทั้งระดับชุมชน ระดับชาติ และนานาชาติ ตลอดจนส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบการตลาด ชุมชนที่มีประสิทธิภาพ และเชื่อมโยงกับตลาดชุมชนอื่น เพื่อยกระดับการค้าด้านอาหารและการท่องเที่ยวชุมชน
- **สร้างระบบการบริหารจัดการความมั่นคงด้านอาหารในภาวะวิกฤต** เพื่อให้สามารถรองรับ การเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดแนวทางและกลไกในการดำเนินงาน ที่ชัดเจน มีการวางแผนป้องกันการขาดแคลนวัตถุดิบอาหาร/อาหารสัตว์ที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าสูง อย่างเหมาะสม อาทิ การส่งเสริมการทดแทนการนำเข้า การกระจายแหล่งนำเข้า การหาสินค้าทางเลือก ทดแทน การวางแผนปรับตัวด้านการผลิตและการค้าให้เกิดความสมดุล การสำรองอาหาร ตลอดจนสร้าง/ ขยายความร่วมมือเครือข่ายความมั่นคงด้านอาหารในระดับภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้านเพื่อ ใช้ประโยชน์ยามขาดแคลนในภาวะวิกฤต เช่น สำรองข้าวในภูมิภาคอาเซียน
- **ส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารระดับครัวเรือนและชุมชน** โดยการส่งเสริมระบบเกษตรและ อาหารที่ยืดหยุ่น เพื่อบริโภคในครัวเรือน ภายใต้แนวคิด “ชุมชนต้องตื่นรู้พึ่งตนเองได้ มีกลไกการบริหารจัดการ ร่วมสร้างระบบการผลิตที่ปลอดภัย” ที่จะช่วยลดการพึ่งพาและค่าใช้จ่ายให้กับครัวเรือนที่ยากจน รวมทั้ง สามารถรองรับยามเกิดสถานการณ์วิกฤตต่าง ๆ ทำให้คนในชุมชนได้รับอาหารที่เพียงพอ รวมทั้งยังอาจ กลายเป็นแหล่งรายได้ควบคู่กับการมีความมั่นคงด้านอาหารอีกด้วย

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายไตรมาส)

องค์ประกอบหลัก	2562				2563				2564				2565	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
1. คุณภาพของคน														
การมีงานทำ ^{1/}														
กำลังแรงงาน (พันคน)	38,365	38,420	37,959	37,968	38,193	38,173	38,726	39,086	38,750	38,778	38,641	38,631	39,623	39,764
การมีงานทำ (พันคน)	37,703	37,782	37,486	37,483	37,424	37,081	37,927	38,289	37,581	37,822	37,706	37,899	38,720	39,011
- ภาคเกษตรกรรม	11,178	11,511	12,568	12,026	10,769	11,479	12,560	12,433	11,074	11,749	12,681	12,597	11,406	11,656
- การผลิต	6,328	6,281	5,835	6,055	6,241	6,003	5,751	5,910	6,105	5,872	5,871	5,838	6,263	6,231
- การก่อสร้าง	2,323	2,351	2,027	2,065	2,317	2,202	2,160	2,251	2,421	2,314	2,004	2,096	2,395	2,190
- การขนส่ง การขายปลีก	6,420	6,259	5,980	6,323	6,350	6,196	6,253	6,310	6,286	6,111	6,266	6,354	6,650	6,850
- โรงแรม กิจการอาหาร	2,811	2,872	2,885	2,833	2,915	2,792	2,872	2,901	2,910	2,943	2,605	2,671	2,879	2,865
- การขนส่ง เก็บสินค้า	1,336	1,292	1,307	1,270	1,325	1,293	1,350	1,337	1,320	1,385	1,413	1,331	1,534	1,453
- อื่นๆ	7,307	7,217	6,886	6,911	7,507	7,116	6,980	7,147	7,465	7,449	6,868	7,011	7,594	7,766
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ)	98.27	98.34	98.76	98.72	97.99	97.14	97.94	97.96	96.98	97.53	97.58	98.11	97.72	98.11
ผู้ว่างงาน (พันคน)	351	377	394	371	395	745	738	727	758	732	871	632	608	547
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	0.92	0.98	1.04	0.98	1.03	1.95	1.90	1.86	1.96	1.89	2.25	1.64	1.53	1.37
การทำงานต่ำระดับ (พันคน) (ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สป.ที่พร้อมจะทำงานเพิ่ม)	335.8	239.2	192.7	230.6	284.2	704.3	442.2	510.0	651.1	469.3	778.1	438.0	319.1	263.6
หนี้สินครัวเรือน														
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	13.0	13.1	13.3	13.5	13.5	13.6	13.8	14.0	14.1	14.3	14.3	14.6	14.6	N.A
- อัตราการขยายตัวของหนี้สินครัวเรือน (ร้อยละ)	6.3	5.8	5.6	5.1	4.1	3.8	3.9	4.0	4.7	5.1	4.2	3.8	3.6	N.A
สัดส่วนหนี้ต่อ GDP	78.4	78.4	78.8	79.9	80.3	83.9	86.8	89.8	90.9	89.6	89.7	90.0	89.2	N.A
หนี้ NPL (พันล้านบาท)	126.36	127.43	133.25	140.57	156.23	152.50	144.33	144.38	148.66	150.37	149.67	143.72	146.50	N.A
- สัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวม	2.75	2.74	2.81	2.90	3.23	3.12	2.91	2.84	2.92	2.92	2.89	2.73	2.78	N.A
สุขภาพ														
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวัง (ราย) ^{2/}	236,264	160,618	266,369	200,453	193,583	54,948	86,449	96,480	70,287	42,698	52,200	31,014	43,670	64,304
- อัตราการขยายตัวของจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง (ร้อยละ)	74.83	27.95	13.57	42.21	-18.06	-65.79	-67.55	-51.87	-63.69	-22.29	-39.62	-67.85	-37.87	50.60
- ปอดอักเสบ	73,429	51,189	63,635	68,302	77,549	29,430	35,389	54,035	47,665	32,500	46,461	26,651	39,727	45,769
- ไช้เลือดออก	16,150	31,978	54,989	28,040	9,183	18,159	36,187	8,601	2,530	3,088	2,677	1,661	1,247	8,701
- มือ เท้า และปาก	9,260	12,954	35,839	9,302	5,512	1,153	5,003	21,642	13,023	3,723	1,360	902	619	4,049
- ไช้หวัดใหญ่	133,975	61,464	108,786	92,138	99,365	4,957	8,293	10,987	5,967	2,537	1,070	1,124	1,351	4,744
- ฉีชนะ	463	493	722	492	269	334	526	512	245	275	269	361	201	485
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื														
มูลค่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื	74,081	75,880	61,567	80,269	74,975	67,289	58,042	77,816	73,620	66,171	56,933	78,542	75,660	68,400
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรื (ร้อยละ)	1.8	3.7	1.2	1.6	2.6	-10.1	-6	-3.9	-2.9	-2.5	-1.9	0.1	0.8	1.0
มูลค่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	45,318	46,915	37,918	51,112	47,622	38,826	34,828	48,669	46,016	37,948	34,301	49,510	47,122	39,154
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ร้อยละ)	2.3	5.9	0.9	4.3	4.9	-17.5	-8.2	-5.5	-4.3	-3	-2	1.2	1.8	2.3
มูลค่าการบริโภคบุหรื	28,763	28,965	23,649	29,157	27,353	28,463	23,214	29,147	27,604	28,223	22,632	29,032	28,538	29,246
- อัตราการขยายตัวของการบริโภคบุหรื (ร้อยละ)	1.1	0.1	1.3	-2.8	-1.3	1.8	-2.9	-0.8	-0.5	-1.6	-1.6	-2	-0.8	-0.6
2. ความมั่นคงทางสังคม														
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน) ^{3/}														
จำนวนอุบัติเหตุจราจรทางบก	26,923	25,055	23,007	26,035	26,460	19,546	23,563	24,039	32,454	25,352	18,959	23,551	22,291	18,418
- อัตราการขยายตัวของอุบัติเหตุจราจรทางบก (ร้อยละ)	0.13	-5.10	-4.06	-0.80	-1.72	-21.99	2.42	-7.67	22.65	29.70	-19.54	-2.03	-31.32	-27.35
- สัดส่วนการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุจราจรทางบก (ต่อประชากรแสนคน)3/	27.27	25.50	22.72	25.54	25.62	18.50	22.24	23.61	30.68	23.12	16.74	19.88	18.30	15.24
จำนวนคดีอาญารวม	102,328	109,451	113,850	106,797	106,885	95,494	85,281	82,072	144,453	139,293	125,076	119,864	106,683	108,299
- อัตราการขยายตัวของคดีอาญา (ร้อยละ)	27.2	17.6	28.6	17.2	4.5	-12.8	-25.1	-23.2	35.1	45.9	46.7	46.0	-26.1	-22.3
- สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (ต่อประชากรแสนคน)3/	6.28	6.49	5.75	5.47	5.59	5.17	5.20	5.05	6.28	5.57	5.13	5.66	5.24	5.02
- สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ต่อประชากรแสนคน)3/	16.87	15.52	17.79	16.95	15.99	14.93	15.48	15.90	17.46	17.34	20.03	18.59	16.31	16.44
- สัดส่วนคดียาเสพติด (ต่อประชากรแสนคน)3/	124.58	135.90	140.59	131.43	132.30	117.28	101.94	96.98	183.68	176.97	154.21	147.55	131.27	133.59
การคุ้มครองผู้บริโภค ^{4/}														
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	2,732	5,839	3,989	3,005	2,558	4,919	4,289	4,198	3,810	3,929	3,667	2,971	2,540	4,902
- กรณีสัญญา	1,170	1,050	1,018	779	528	776	1,019	865	983	1,090	1,031	534	432	796
- กรณีฉลาก	459	706	545	395	547	429	537	625	585	622	633	528	830	1,018
- กรณีโฆษณา	726	3,432	1,705	1,328	949	2,525	1,758	1,578	1,511	1,455	813	973	740	1,995
- กรณีกฎหมาย	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	377	651	721	503	534	1,189	975	1,130	731	762	1,190	936	538	1,093
จำนวนเรื่องร้องเรียนผ่านสำนักงาน กสทช. (ราย)	484	390	449	335	307	445	463	530	769	528	651	2,018	1,780	624

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี)

องค์ประกอบหลัก	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564
1. คุณภาพของคน										
การมีงานทำ										
ผลิตภาพแรงงาน กรณีแรงงาน (บาท/คน/ปี) ^{iv}	228,623	239,217	242,456	250,457	261,284	273,903	282,407	290,409	271,934	275,670
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ) ^v	98.81	98.85	98.71	98.62	98.5	98.32	98.52	98.52	97.76	97.55
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ) ^v	0.66	0.72	0.84	0.88	0.99	1.18	1.05	0.98	1.69	1.93
การทำงานต่ำระดับ (พันคน) ^{vi}	347	336	256	273	275	303	293	250	485	584
(ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สัปดาห์รวมจะทำงานเพิ่ม)										
หนี้สินครัวเรือน										
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	8.87	9.89	10.55	11.15	11.58	12.1	12.8	13.5	14.0	14.6
- อัตราการขยายตัวของหนี้สินครัวเรือน (ร้อยละ)	18.5	11.5	6.6	5.7	3.9	4.5	6.0	5.1	4.0	3.9
สัดส่วนหนี้ต่อ GDP	71.8	76.6	79.7	81.2	79.4	78.1	78.4	79.9	89.7	90.1
หนี้เพื่ออุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือ NPL (พันล้านบาท)	56.6	71.1	82.7	94.9	105.3	110.4	120.5	140.6	144.4	143.7
- สัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวม	1.94	2.2	2.39	2.56	2.71	2.68	2.67	2.9	2.84	2.73
สุขภาพ ^{vii}										
อัตราผู้ป่วยนอก (ต่อประชากรพันคน)	3,116	2,917	2,837	3,160	3,733	3,691	3,393	4,031	3,499	N.A.
อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ (ต่อประชากรแสนคน)										
- มะเร็ง และเนื้องอกทุกชนิด	862	902	829	1,026	1,083	1,117	1,181	1,228	1,293	N.A.
- หัวใจ	955	887	845	1,012	1,027	810	1,069	1,099	1,116	N.A.
- เบาหวาน	868	1,081	1,033	1,233	1,293	1,345	1,439	1,529	1,542	N.A.
- ความดันโลหิต	1,246	1,622	1,561	1,901	2,009	2,091	2,245	2,388	2,413	N.A.
ความผิดปกติทางจิต/จิตเภท/ความหลงผิด (ต่อประชากรแสนคน)	63	83	79	92	95	98	101	106	111	N.A.
ความผิดปกติทางอารมณ์ (ต่อประชากรแสนคน)	35	43	45	55	58	61	70	78	83	N.A.
ความผิดปกติจากโรคประสาท/ความเครียด (ต่อประชากรแสนคน)	54	46	39	44	42	42	41	41	42	N.A.
ภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม (ต่อประชากรพันคน)	62	60	51	72	76	90	88	141	105	N.A.
อัตราส่วนการะพึงพิง (ร้อยละ) ^{viii}	49.3	49.5	49.81	50.21	50.71	51.31	52.02	52.83	53.77	54.81
สัดส่วนคนยากจน (ร้อยละ) ^{ix}	12.64	10.94	10.53	7.21	8.61	7.87	9.85	6.24	6.84	N.A.
การศึกษา										
อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียน ^x										
- ประถมศึกษา	104	102.72	102.24	102.4	102.74	101.53	101.38	102.42	98.43	99.06
- มัธยมศึกษาตอนต้น	97.65	96.75	97.13	98.71	96.77	96.48	95.77	95.97	95.11	95.63
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	73.18	75.07	77.29	78.45	78.57	78.72	79.53	78.5	79.32	81.9
- อุดมศึกษา (ปริญญาตรีและต่ำกว่า)	51.85	46.48	46.22	48.17	47.72	49.13	49.46	49.02	57.97	49.37
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ^{xi}	8	8	8.1	8.5	8.5	8.6	8.6	8.7	8.9	8.9
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 15-59 ปี ^{xii}	8.8	8.9	9	9.3	9.4	9.5	9.6	9.6	9.9	10
- ชาย	8.9	8.9	9	9.3	9.3	9.4	9.5	9.5	9.7	9.8
- หญิง	8.8	8.9	9	9.4	9.5	9.6	9.7	9.8	10	10
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ^{xiii}	4.5	4.7	4.8	5	5	5	5.1	5.2	5.4	5.5
- ชาย	5.1	5.3	5.4	5.6	5.7	5.7	5.7	5.8	6	6.1
- หญิง	4.1	4.3	4.3	4.5	4.5	4.5	4.6	4.7	4.9	5.1
2. ความมั่นคงทางสังคม										
สถาบันครอบครัว										
สัดส่วนครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยถาวร (ร้อยละ) ^{xiv}	99.53	99.71	99.64	99.59	99.62	99.69	99.73	99.81		99.75
ดัชนีครอบครัวอบอุ่น (ร้อยละ) ^{xv}	68.31	65.58	65.53	65.34	67.98	-	-	-	-	-
หลักประกันทางสังคม										
ร้อยละของการมีหลักประกันสุขภาพ ^{xvi}	99.9	99.87	99.84	99.92	99.95	99.95	99.94	99.92	99.89	99.57
- ประกันสังคม	15.99	16.54	16.83	17.18	17.67	17.96	18.48	18.92	18.84	18.73
-สวัสดิการข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	7.69	7.8	7.62	7.37	7.21	7.48	7.63	7.74	7.80	7.92
- ประกันสุขภาพถ้วนหน้า	75.27	74.61	73.48	73.71	73.44	72.88	72.20	71.45	71.45	71.44
- สิทธิสวัสดิการพนักงานส่วนท้องถิ่น	-	0.15	0.87	0.93	0.93	0.92	0.94	0.94	0.96	0.95
- สิทธิอื่น ๆ	0.95	0.93	1.03	0.73	0.7	0.76	0.73	0.94	0.95	0.96
- สิทธิว่าง (ผู้ยังไม่ลงทะเบียนสิทธิ)	0.1	0.13	0.16	0.08	0.05	0.05	0.06	0.08	0.11	0.28
สัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงาน ^{xvii}	29.7	31.56	35.32	35.77	36.69	38.44	41.62	43.42	42.63	61.35
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)										
อัตราการตายด้วยอุบัติเหตุการจราจรทางบก ^{xviii}	33.61	32.84	32	30.69	33.45	33.14	30.47	30.36	27.26	26.00
สัดส่วนคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ^{xix}	40.03	36.97	37.26	25.92	31.46	27.72	26.66	25	22.06	23.85
สัดส่วนคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ^{xx}	79.72	77.4	72.7	75.8	96.57	85.24	68.81	69.94	65.44	77.35
สัดส่วนคดีอาชญากรรม ^{xxi}	596.19	719.39	558.68	249.43	349.94	424.55	436.15	554.75	471.12	697.76
ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำต่อคดีทั้งหมดที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ ^{xxii}	19.98	20.37	17.52	22.73	22.14	23.37	23.77	25.39	21.32	N.A.

ตัวชี้วัดภาวะสังคม (รายปี) ต่อ

องค์ประกอบหลัก	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564
การคุ้มครองผู้บริโภค^{5/}										
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	9,489	7,093	6,638	7,118	7,409	8,870	7,441	15,565	15,964	14,377
- กรณีสัญญา	3,547	2,729	2,571	2,875	2,637	3,707	3,191	4,017	3,188	3,638
- กรณีฉลาก	3,876	2,631	2,352	2,552	2,010	2,026	1,871	2,105	2,138	2,368
- กรณีโฆษณา	2,013	1,033	1,515	1,119	1,628	2,425	1,439	7,191	6,810	4,752
- กรณีกฎหมาย	38	624	69	6	37	-	-	-	-	-
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	15	76	131	566	1,097	712	940	2,252	3,828	3,619
การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 (ราย)	60,982	41,773	38,701	49,708	47,329	45,311	52,504	47,996	51,185	38,736
3. ความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน										
พฤติกรรมในการบริโภค										
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{19/}	88.3	88.07	87.9	87.2	87.1	86.97	86.6	86.5	87	87
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม) ^{19/}	11.7	11.93	12.12	12.89	12.9	13.03	13.4	13.5	13	13
อัตราการบริโภคสุราของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{20/}	-	32.22	32.29	34	-	28.4	-	-	-	28
อัตราการบริโภคบุหรี่ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ) ^{20/}	-	19.94	20.72	19.9	-	19.1	-	-	-	17.4
การใช้เวลาในชีวิตประจำวัน										
การใช้บริการจากสื่อต่างๆ (ชม./วัน) ^{21/}	-	-	-	3.19	-	-	-	-	-	-
- การอ่านหนังสือ (รวมถึงพิมพ์/วารสารทางอินเทอร์เน็ต)	-	-	-	1.11	-	-	-	-	-	-
- การดูโทรทัศน์	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
- การดูวิดีโอ	-	-	-	2.07	-	-	-	-	-	-
- การฟังรายการวิทยุ	-	-	-	1.64	-	-	-	-	-	-
- การท่องอินเทอร์เน็ต	-	-	-	2.03	-	-	-	-	-	-
- การฟังสื่ออื่น ๆ	-	-	-	1.26	-	-	-	-	-	-
จำนวนประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้ Internet (ล้านคน) ^{22/}	16.6	18.3	21.7	24.59	29.8	33.4	36	42.42	49.69	54.6
4. สิ่งแวดล้อม										
สารอันตราย										
ปริมาณการใช้สารเคมี (ล้านตัน) ^{23/}	68.13	62.38	21.42	20.36	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.
ขยะ										
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ล้านตัน) ^{23/}	24.73	26.77	26.19	26.85	27.06	27.37	27.93	28.71	25.37	24.98
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นใน กทม. (ล้านตัน) ^{23/}	4.01	4.13	3.94	4.19	4.21	4.88	4.85	4.96	4.48	4.46
ความสามารถในการกำจัดขยะแบบถูกสุขลักษณะใน กทม. (ล้านตัน) ^{23/}	4.01	4.13	3.94	3.7	3.73	3.88	3.93	3.85	3.14	3.16
ปริมาณของเสียอันตรายทั่วประเทศ (ล้านตัน) ^{23/}	3.57	3.3	2.69	3.45	3.51	2.63	1.89	2.04	1.99	N.A.
มลพิษทางอากาศ										
ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กกว่า 10 ไมครอน มคก./ลบ.ม. (บริเวณพื้นที่ทั่วไปใน กทม.) ^{23/}	38.2	41	41.3	38.2	38.38	35.43	46.29	43.14	37.57	38.43

ที่มา: 1/ รายงานการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

2/ ธนาคารแห่งประเทศไทย

3/ กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

4/ กองบัญชาประชาชนดี สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

5/ ข้อมูลสถิติคดีอาญา อาชญากรรม อุบัติเหตุจากรถทางบก จากระบบสารสนเทศสันติตำรวจ (CRIMES) สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้อมูลประชากรจากการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2543-2573 และ พ.ศ. 2553-2583

ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

6/ ผลการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานนายกรัฐมนตรี (การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 สคบ. ให้บริษัทเอกชนดำเนินการตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี พ.ศ. 2552)

7/ รายงานผลการดำเนินงานเรื่องร้องเรียนตามกรรมวิธีข้อมูล สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)

8/ ข้อมูล GDP chain volume measures [reference year = 2002] (original) จากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลการมีงานทำจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หมายเหตุ ตั้งแต่ปี 2556 ข้อมูลการมีงานทำมีการปรับค่าถ่วงน้ำหนักโดยใช้ชุดข้อมูลค่าคาดประมาณประชากรของประเทศไทย ปี 2553-2583

9/ สรุปรายงานการป่วย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข

ตั้งแต่ปี 2550 ได้เปลี่ยนแปลงวิธีการเก็บข้อมูลจาก 75 กลุ่มโรค เป็น 298 กลุ่มโรค

10/ รายงานการศึกษาข้อสมมุติเพื่อใช้ในการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553 – 2583 (ฉบับปรับปรุง) (สศช., 2562) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตั้งแต่ปี 2553 การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

11/ การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประมวลผลโดยกองพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

12/ สถิติการศึกษาฉบับย่อ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

13/14/ ข้อมูลปี 2545-2546 จากรายงานผลการประเมินโอกาสและคุณภาพการศึกษาของคนไทย สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ข้อมูลตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นไป จากปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย กลุ่มพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

15/ รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย สำหรับปี 2563 ไม่มีข้อมูล

16/ จัดทำข้อมูลปี 2559 เป็นปีสุดท้ายโดยกองประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

17/ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข

18/ สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน และสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

19/ ระบบบูรณาการข้อมูลการตายจากอุบัติเหตุทางถนน https://dip.ddc.moph.go.th/new/บริการ/3base_status_new และประชากรกลางปี กระทรวงสาธารณสุข

20/ กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาระบบยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา เป็นร้อยละของเด็กที่กระทำผิดซ้ำจากการติดตามในรูป 1 ปี ต่อจำนวนการปล่อยตัวทั้งหมด

21/ รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

22/ การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

การสำรวจพฤติกรรมกรมสุขภาพจิตและการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547, 2550, 2554, 2557 และ 2560 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2552, 2556 และ 2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ปี 2544-2548 เป็นการสำรวจของประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป) ทำการสำรวจทุก 2 ปี

23/ รายงานการสำรวจการใช้เวลาของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ทำการสำรวจทุก 5 ปี

24/ การสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

25/ รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์. 2556. บทความเรื่อง “ขยะอาหาร” (FOOD WASTE) ปัญหาที่ทำลายมวลมนุษยชาติ”. เข้าถึงได้จาก <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/1487/iid/87343>
- กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์. 2565. ดัชนีราคาผู้บริโภค และ ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค.
- กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. 2565. รายงานสถานการณ์โรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา.
- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. 2565. “กรม สบส. เผยคนไทยร้อยละ 70 คิดว่า ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเป็นสิ่งจำเป็น ต้องกินเป็นประจำ!!”. เข้าถึงได้จาก https://hss.moph.go.th/show_topic.php?id=806. (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2565).
- คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ. 2560. (ร่าง) กรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ฉบับที่สอง พ.ศ. 2560-2579. เข้าถึงได้จาก <https://planning.oou.cmu.ac.th/?p=2286>.
- คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2553. “กลูต้าไธโอน (glutathione) ทำให้ขาวจริงหรือ?”. เข้าถึงได้จาก <https://bit.ly/3JwFRv3>. (สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2565).
- คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. 2556. “ประโยชน์ของน้ำมันตับปลา” เข้าถึงได้จาก <https://bit.ly/3SPtQqD>. (สืบค้นเมื่อ 28 กรกฎาคม 2565).
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2565. คริปโตเคอร์เรนซี: ดาบแสนคม. เข้าถึงได้จาก <https://www.chula.ac.th/highlight/77222/>.
- ฐานเศรษฐกิจ. (2565). กฎหมาย PDPA พ.ร.บ. ข้อมูลส่วนบุคคล บังคับใช้วันนี้ ท้ออะไรได้ไม่ได้. เข้าถึงได้จาก <https://www.thansettakij.com/general-news/527063> (สืบค้นเมื่อ 14 มิถุนายน 2565).
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2565. เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน.
- _____. 2565. สถิติสถาบันการเงิน.
- _____. 2565. ข่าว ธปท. ฉบับที่ 29/2565 เรื่อง “ผลการดำเนินงานของระบบธนาคารพาณิชย์ ไตรมาส 1 ปี 2565”.
- _____. 2565. ข่าว ธปท. ฉบับที่ 33/2565 “การปรับทิศทางดำเนินมาตรการทางการเงินภายใต้การฟื้นตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง” (30 มิถุนายน 2565).
- ธุรกิจบัณฑิตยโพล ศูนย์บริการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. 2562. “คนกรุงเทพฯ ใช้จ่ายเพื่อซื้อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ครั้งละ ไม่ต่ำกว่า 1,000 บาท”. เข้าถึงได้จาก <https://bit.ly/3w5WtpE>. (สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2565).
- วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU). 2565. ถอดรหัสความคิดพิชิตใจคนชอบเสี่ยง Marketing to Risk lover. เข้าถึงได้จาก <https://www.marketingoops.com/reports/cmmu-marketing-to-risk-lover-report/>
- ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2565. สถิติจราจรทางบก เมษายน - มิถุนายน 2565.
- _____. 2565. สถิติคดีอาญา เมษายน - มิถุนายน 2565.
- ศูนย์ข้อมูลลอจิสติกส์. 2565. ข้อมูลอินทราเน็ตที่อยู่อัตราทุกประเภททั่วประเทศ รายไตรมาส.
- สภาองค์กรผู้บริโภค. 2565. ค้าน (ร่าง) ขอบังคับแพทย์สภาว่าด้วยการเสริมสวย เหตุไม่คุ้มครองผู้บริโภค. เข้าถึงได้จาก https://www.tcc.or.th/20052565-news_surgical/ (สืบค้นเมื่อ 27 มิถุนายน 2565).
- สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ. 2565. บทความเรื่อง “สสส. เผยสถานการณ์หลังโควิดกระทบการกินคนไทยขาดสมดุล อาหารไขมันท่วม!”. เข้าถึงได้จาก <https://www.hfocus.org/content/2022/05/25135>.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.). 2563. รายงานตามติดพฤติกรรมกินอยู่อย่างไทย. เข้าถึงได้จาก https://www.hiso.or.th/thaihealthstat/report/img/thaihealthwatch/thw_2021_12.pdf.
- _____. 2564. บทความเรื่อง “Food waste ขยะอาหารทานเหลือ ขววนใหญ่ทำให้โลกร้อน”.
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. 2565. สถิติเรื่องร้องเรียน สำนักบริหารเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน-31 มิถุนายน 2565. (สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2565).
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. 2565. “ผลการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานกฤษฎีกา รัฐมนตรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565”. รายงานเดือนเมษายน-มิถุนายน 2565. (สืบค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2565).
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2564. การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564. เข้าถึงได้จาก <http://www.nso.go.th/>.
- _____. 2564. การสำรวจสถานการณ์ผู้สูงอายุ ปี 2564.
- _____. 2565. การสำรวจผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ต่อครัวเรือนในประเทศไทย พ.ศ. 2565.
- _____. 2565. การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564.
- _____. 2565. การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2554-2565.
- _____. 2565. การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2564.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2565. ค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนหมวดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่.
- องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ. 2565 สถิติอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของประชากรอายุ 55-64 ปี สืบค้นจาก OECDstat.
- อังศุธร ศรีกาญจน์สอน. 2562. การจัดกลุ่มผู้ลงทุนไทยตามพฤติกรรมการลงทุนใน Bitcoin. เข้าถึงได้จาก <https://repository.nida.ac.th/handle/66272373/5133>.
- Centers for Disease Control and Prevention. 2022. Data and Statistics “Marijuana and Public Health”. เข้าถึงได้จาก <https://bit.ly/2l8kx3k> (สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2565).
- Johns Hopkins medicine. “Is There Really Any Benefit to Multivitamins?”. เข้าถึงได้จาก <https://bit.ly/2ZCvK1g>. (สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2565).
- Jurgens, Tannis M et al. 2012. “Green tea for weight loss and weight maintenance in overweight or obese adults. เข้าถึงได้จาก <https://bit.ly/3C6vZsb>. (สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2565).
- Ronald P. Mensink. International Dairy Journal. 2006. “Dairy products and the risk to develop type 2 diabetes or cardiovascular disease”. เข้าถึงได้จาก <https://bit.ly/3w5XHBg>. (สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2565).
- SAP. 2022. The impact of the Great Resignation on digital transformation in APJ’s SMEs. เข้าถึงได้จาก <https://www.sap.com/sea/documents/2022/04/cc7e3822-227e-0010-bca6-c68f7e60039b.html>
- The Adecco Group. 2021. White Paper: Resetting Normal: Defining the New Era Of Work 2021 เข้าถึงได้จาก <https://www.adecogroup.com/future-of-work/latest-research/resetting-normal-2021/#download-the-global-report>
- The Economist Group. 2022. The Global Food Security Index. เข้าถึงได้จาก <https://impact.economist.com/sustainability/project/food-security-index/>
- The Food Security Information Network (FSIN). 2022. The Global Report on Food Crises 2022. เข้าถึงได้จาก <https://www.fao.org/3/cb9997en/cb9997en.pdf>
- TRADING ECONOMICS. 2022. World Food Price Index. เข้าถึงได้จาก <https://tradingeconomics.com/world/food-price-index>

กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม (กขส.)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

ผู้ประสานงาน / Contact persons

หากต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาสอบถามได้ที่

E-mails : Pairat@nesdc.go.th

โทร. 0 2280 4085 ต่อ 3617

https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=socialoutlook_report

การเผยแพร่ที่จะมาถึง

สิงหาคม 2565

- รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสอง ปี 2565

กันยายน 2565

- รายงานสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย ปี 2564
- ดัชนีความก้าวหน้าของคน ประจำปี 2565

ตุลาคม 2565

พฤศจิกายน 2565

- รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสาม ปี 2565

ธันวาคม 2565

มกราคม 2566

กุมภาพันธ์ 2566

มีนาคม 2566

- รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่ และภาพรวม ปี 2565

เมษายน 2566

พฤษภาคม 2566

มิถุนายน 2566

กรกฎาคม 2566

- รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี 2566